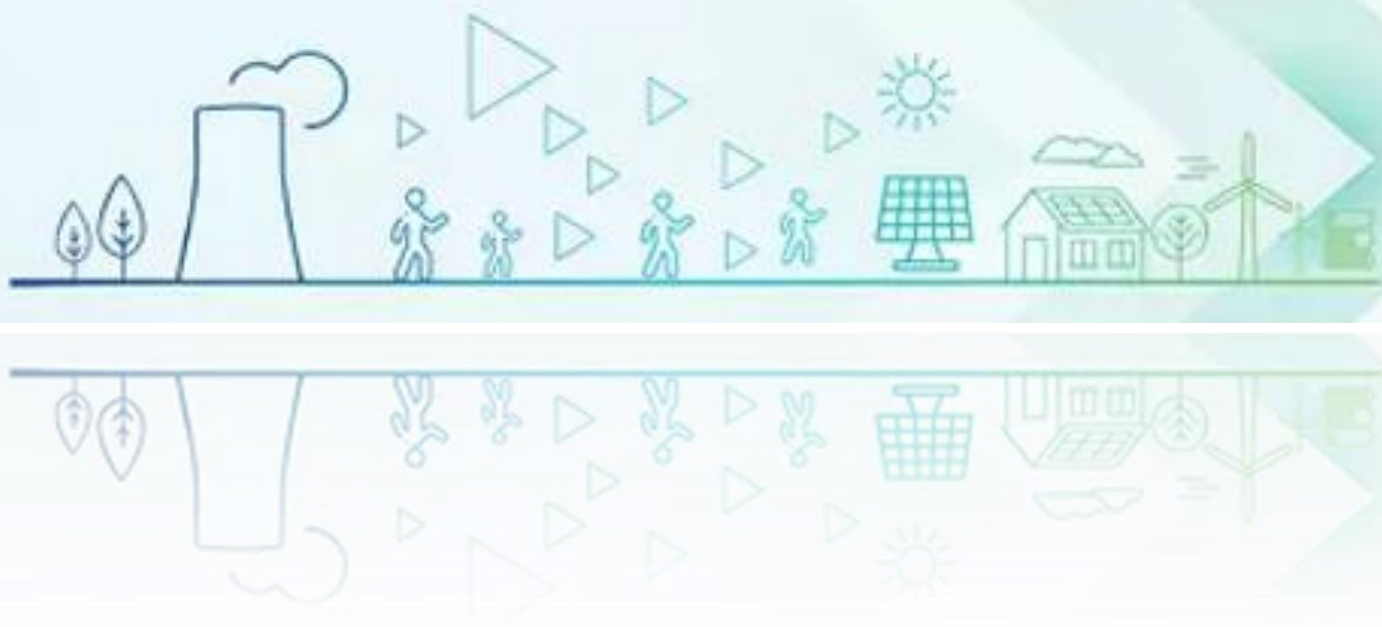

Τεκμηρίωση της πρότασης 1ης Αναθεώρησης του Προγράμματος “Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση” 2021-2027

Μάρτιος 2025

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	1
2. Συνοπτική παρουσίαση του Προγράμματος	1
3. Αναγκαιότητα αναθεώρησης του Προγράμματος - Πρόταση κατανομής ποσού ευελιξίας	2
3.1. Αναγκαιότητα αναθεώρησης – Προτεινόμενες τροποποιήσεις	2
3.2. Τροποποίηση Χρηματοδοτικών Πινάκων του Προγράμματος	4
3.3. Κατανομή ποσού ευελιξίας.....	7
4. Αναλυτική Παρουσίαση της πρότασης αναθεώρησης του Προγράμματος ανά Προτεραιότητα..	8
4.1. Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση & προώθηση της επιχειρηματικότητας	8
4.1.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 1	8
4.1.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 1	10
4.2. Προτεραιότητα 2. Ενεργειακή μετάβαση – κλιματική ουδετερότητα.....	14
4.2.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 2	14
4.2.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 2	15
4.3. Προτεραιότητα 3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης – κυκλική οικονομία	19
4.3.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 3	19
4.3.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 3	19
4.4. Προτεραιότητα 4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση	21
4.4.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 4	21
4.4.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 4	23
4.5. Προτεραιότητα 5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας.....	26
4.5.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 5	26
4.5.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 5	27
4.6. Προτεραιότητα 5Α. Δράσεις Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	28
4.6.1. Κατανομή πόρων της νέας Προτεραιότητας 5Α ανά Κατηγορία Δράσεων	28
4.6.2. Σύστημα δεικτών Προτεραιότητας 5Α	29
4.7. Προτεραιότητα 6. Τεχνική βοήθεια	31
4.7.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 6	31
4.7.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 6	31
4.8. Προτεραιότητα 6Α. Τεχνική Βοήθεια Προγράμματος Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	32
4.8.1. Κατανομή πόρων της νέας Προτεραιότητας 6Α ανά Κατηγορία Δράσεων	32
4.8.2. Σύστημα δεικτών Προτεραιότητας 6Α	32
4.9. Προτεραιότητα 7. Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων σε στρατηγικές τεχνολογίες για την Ευρώπη – STEP	33
4.9.1. Κατανομή πόρων της νέας Προτεραιότητας 7	33
4.9.2. Σύστημα δεικτών Προτεραιότητας 7	33

1. Εισαγωγή

Το παρόν αποτελεί την Τεκμηρίωση της 1^{ης} αναθεώρησης του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (ΠΔΑΜ) 2021-2027 και συνοδεύει την πρόταση αναθεώρησης του Προγράμματος.

Η προτεινόμενη αναθεώρηση λαμβάνει υπόψη της τα αποτελέσματα της Ενδιάμεσης Επανεξέτασης του Προγράμματος.

2. Συνοπτική παρουσίαση του Προγράμματος

Το Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (ΠΔΑΜ), με συνολικό προϋπολογισμό **1,63 δισ. €** δημόσια δαπάνη (ΔΔ), συγχρηματοδοτείται από το **Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης** και υλοποιείται στο πλαίσιο του **ΕΣΠΑ 2021-2027**.

Το ΠΔΑΜ στοχεύει στην υποστήριξη των περιοχών και των πληθυσμών που επηρεάζονται περισσότερο από τη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, όπως προβλέπεται από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ). Το Πρόγραμμα εντάσσεται στη γενικότερη ευρωπαϊκή πολιτική για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, με παράλληλη διασφάλιση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής. Βασικοί στόχοι του προγράμματος αποτελούν η στήριξη των τοπικών κοινωνιών, η δημιουργία θέσεων εργασίας, η προώθηση βιώσιμων επενδύσεων, η αναβάθμιση δεξιοτήτων και η περιβαλλοντική αποκατάσταση.

Το όραμα και οι πυλώνες ανάπτυξης που ανέδειξε ο Εθνικός Στρατηγικός Σχεδιασμός για τη Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση (ΣΔΑΜ) σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, προσαρμόστηκαν με τα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης στις ανάγκες και τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε μιας από τις επηρεαζόμενες περιοχές, σύμφωνα με τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης και τις επιλεξιμότητές του.

Συντάχθηκαν τρία Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης, για τη Δυτική Μακεδονία, την ευρύτερη περιοχή του Δήμου Μεγαλόπολης και τα νησιά του Βορείου και του Νοτίου Αιγαίου και την Κρήτη. Οι κατευθύνσεις ανά περιοχή παρέμβασης είναι:

- ▣ Δυτική Μακεδονία: η μετατροπή της σε «κόμβο εναλλακτικών μορφών ενέργειας» και η προσέλκυση επενδύσεων σε νέους και δυναμικούς τομείς εθνικής σημασίας.
- ▣ Ευρύτερη περιοχή Δήμου Μεγαλόπολης: η ανάδειξη της σε «πόλο επιχειρηματικότητας» με έμφαση σε νέες και καινοτόμες παραγωγικές δραστηριότητες γύρω, ιδίως, από την αλυσίδα αξίας της βιοοικονομίας (αγροδιατροφή, κυκλική και ψηφιακή οικονομία).
- ▣ Νησιά Βορείου και Νοτίου Αιγαίου και Κρήτη: το «πρασίνισμα» των νησιών, η ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων γύρω από την αλυσίδα αξίας της πράσινης ενέργειας και η μεταστροφή και περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού και της γαλαζίας οικονομίας προς πιο βιώσιμα και καινοτόμα πρότυπα, με βάση τις τοπικές ανάγκες και συνθήκες.

Το ΠΔΑΜ αποτελεί το πρώτο εγκεκριμένο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, επιβεβαιώνοντας τη δέσμευση της Ελλάδας για μια κοινωνικά δίκαιη και βιώσιμη πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και για τη στήριξη των περιοχών μετάβασης.

Ο Ειδικός Στόχος του Προγράμματος, βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 είναι ο ISO8.1 «*Επιτρέποντας στις Περιφέρειες και τους ανθρώπους να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές, εργασιακές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης προς τους στόχους της Ένωσης για το 2030 για την ενέργεια και το κλίμα και μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία της Ένωσης έως το 2050, βάσει της Συμφωνίας του Παρισιού*».

Πιο συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα διαρθρώνεται σε πέντε βασικές προτεραιότητες (πλην της προτεραιότητας Τεχνικής Βοήθειας **4%** των διαθέσιμων πόρων), ως ακολούθως:

- Ενίσχυση και Προώθηση Επιχειρηματικότητας, όπου αναλογεί σήμερα το 51% των διαθέσιμων πόρων,
- Ενεργειακή Μετάβαση - Κλιματική Ουδετερότητα, όπου αναλογεί σήμερα το 15,4% των διαθέσιμων πόρων,
- Αναπροσαρμογή Χρήσεων Γης - Κυκλική Οικονομία, όπου αναλογεί σήμερα το 3,8% των διαθέσιμων πόρων,
- Δίκαιη Εργασιακή Μετάβαση, όπου αναλογεί σήμερα το 20,4% των διαθέσιμων πόρων,
- Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Μικρής Κλίμακας, όπου αναλογεί σήμερα το 5,4% των διαθέσιμων πόρων.

Σε επίπεδο Περιφερειών, το Πρόγραμμα έχει κατανείμει:

- στη **Δυτική Μακεδονία** το **63%** των διαθέσιμων πόρων,
- στην **Πελοπόννησο** (ευρύτερη περιοχή Δήμου Μεγαλόπολης) το **24%** των διαθέσιμων πόρων, και
- στα νησιά του **Βορείου** και του **Νοτίου Αιγαίου** και την **Κρήτη** το **13%** των διαθέσιμων πόρων.

Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζονται οι κατανομές των πόρων του Προγράμματος (σε όρους συνολικής δημόσιας δαπάνης) ανά Προτεραιότητα και ανά Περιφέρεια:

Πίνακας 1: Κατανομή Πόρων ΠΔΑΜ (ΔΔ) ανά Προτεραιότητα

A/A	Προτεραιότητα	Προϋπολογισμός (ΔΔ) (€)	Ποσοστό
1	Ενίσχυση & προώθηση της επιχειρηματικότητας	831.119.000	51%
2	Ενεργειακή μετάβαση – κλιματική ουδετερότητα	250.584.000	15,4%
3	Αναπροσαρμογή χρήσεων γης – κυκλική οικονομία	62.000.000	3,8%
4	Δίκαιη εργασιακή μετάβαση	332.106.000	20,4%
5	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας	88.746.200	5,4%
6	Τεχνική βοήθεια	64.632.343	4%
	Σύνολο	1.629.187.543	100%

Πίνακας 2: Κατανομή Πόρων ΠΔΑΜ (ΔΔ) ανά Περιφέρεια

	Δυτική Μακεδονία	Μεγαλόπολη	Βόρειο Αιγαίο	Νότιο Αιγαίο	Κρήτη
Π/Υ (ΔΔ) (€)	1.026.688.743	391.090.400	66.174.800	65.000.000	80.233.600
Ποσοστό	63%	24%	4%	4%	5%

3. Αναγκαιότητα αναθεώρησης του Προγράμματος - Πρόταση κατανομής ποσού ευελιξίας

3.1. Αναγκαιότητα αναθεώρησης – Προτεινόμενες τροποποιήσεις

Η παρούσα 1η αναθεώρηση του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» απορρέει από τα ευρήματα της Ενδιάμεσης Επανεξέτασης, σε συνδυασμό με νεότερα δεδομένα και αλλαγές που επήλθαν σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό του.

Η Ενδιάμεση Επανεξέταση κατέληξε στην πρόταση ανακατανομής του ποσού ευελιξίας του άρθρου 86 του ΚΚΔ, ως αποτέλεσμα της μεταφοράς πόρων ύψους 5 εκ. € ΔΔ από την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος στο τομεακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων», της δημιουργίας διακριτής Προτεραιότητας STEP με μεταφορά πόρων από την Προτεραιότητα 2 του Προγράμματος και επιμέρους μεταφορών πόρων μεταξύ των Προτεραιοτήτων του Προγράμματος.

Για τη διαμόρφωση της ανωτέρω πρότασης ελήφθησαν υπόψη κυρίως τα ακόλουθα:

- οι Ειδικές Συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τη χώρα και ειδικότερα το Θεματικό Παράρτημα 8 του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου «Δίκαιη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα», καθώς και κάθε άλλο Θεματικό Παράρτημα, στο οποίο περιλαμβάνονται θέματα αναφορικά με το κλίμα και την ενέργεια,
- η πρόοδος επίτευξης των οροσήμων που είχαν τεθεί και οι αιτίες που συνδέονται με την επίτευξη ή μη αυτών,
- οι αλλαγές που επήλθαν κατά τον χρόνο που μεσολάβησε μεταξύ του σημείου έγκρισης και έναρξης υλοποίησης του Προγράμματος και του χρόνου της Ενδιάμεσης Επανεξέτασης, τα προβλήματα και οι προκλήσεις που οι αλλαγές αυτές δημιουργούν και τους τρόπους αντιμετώπισής τους, καθώς επίσης και τις δυσκολίες που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση του Προγράμματος,
- η πρόοδος υλοποίησης του επικαιροποιημένου Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), λαμβάνοντας υπόψη και την αξιολόγηση που διενεργεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με την παρ. 1 στοιχείο β) άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999

- οι δυνατότητες αξιοποίησης της πρωτοβουλίας για την πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) στο πλαίσιο του Προγράμματος, η οποία αποτελεί μια σημαντική αλλαγή σε σχέση με την περίοδο σχεδιασμού του Προγράμματος,
- η πρόοδος εφαρμογής των αρχών και των στόχων του Ευρωπαϊκού Πυλώνα για τα Κοινωνικά Δικαιώματα και η συμβολή του Προγράμματος σε αυτήν,
- τα αποτελέσματα της Αξιολόγησης Εφαρμογής του Προγράμματος.

Επισημαίνεται ότι, η προτεινόμενη αναθεώρηση του Προγράμματος στο πλαίσιο της Ενδιάμεσης Επανεξέτασής του δεν μεταβάλλει τη στρατηγική στόχευση του Προγράμματος, αλλά εξυπηρετεί με αποτελεσματικότερο τρόπο τις νέες προκλήσεις και τις αλλαγές που επήλθαν κατά τον χρόνο που μεσολάβησε μεταξύ του σημείου έγκρισης και έναρξης υλοποίησης του Προγράμματος και του χρόνου της Ενδιάμεσης Επανεξέτασης.

Στο πλαίσιο αυτό, οι **βασικοί άξονες της αναθεώρησης** του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027 είναι οι εξής:

- **Δημιουργία διακριτής προτεραιότητας STEP** για τη στήριξη επενδύσεων σε στρατηγικούς τομείς (καθαρές & αποδοτικές τεχνολογίες, καθώς και ψηφιακές τεχνολογίες, βιοτεχνολογίες) και την ευθυγράμμιση του Προγράμματος με τις νέες προκλήσεις που εντοπίζονται (Πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη – STEP, για τη στήριξη κρίσιμων και αναδυόμενων στρατηγικών τεχνολογιών και των αντίστοιχων αξιακών αλυσίδων τους). Στη νέα Προτεραιότητα 7 «Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων σε στρατηγικές τεχνολογίες για την Ευρώπη – STEP», μεταφέρονται πόροι ύψους 80 εκ. € ΔΔ (68.923.362 € ΚΣ).
- **Μεταφορά πόρων ύψους 5 εκ. € ΔΔ** από την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος **στο τομεακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων», για την κάλυψη των αναγκών** υποστήριξης της Διαχειριστικής Αρχής, κατ' αναλογία με τα υπόλοιπα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027.
- **Δημιουργία δύο (2) διακριτών Προτεραιοτήτων για το Νότιο Αιγαίο** (μία για τις κύριες δράσεις του Προγράμματος και μία για την Τεχνική Βοήθεια), που απορρέει **από κανονιστική υποχρέωση**, δεδομένου ότι ανήκει στην κατηγορία Περιφερειών σε μετάβαση με διαφορετικό ποσοστό συγχρηματοδότησης από τις υπόλοιπες περιφέρειες (70%).
- **Αύξηση των πόρων της Προτεραιότητας 1, «Ενίσχυση & προώθηση της επιχειρηματικότητας», κατά 14.832.900 € (ΔΔ)** με μεταφορά πόρων από την Προτεραιότητα 2, «Ενεργειακή μετάβαση – κλιματική ουδετερότητα», χωρίς κατ' ανάγκη να μεταβάλλεται το αντικείμενο των δράσεων (τροποποίηση διαχειριστικής φύσης για λόγους ευελιξίας), καθώς και για την ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας στους τομείς προτεραιότητας των ΕΣΔΙΜ, ιδίως σε δυναμικούς τομείς, υψηλής προστιθέμενης αξίας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, που συμπίπτουν με τους τομείς των οικειών Περιφερειακών Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης και σε δράσεις στις οποίες στοχεύει το Clean Industrial Deal (η πραγματική αύξηση των πόρων της Προτεραιότητας 1 είναι μεγαλύτερη όπως αναλύεται κατωτέρω).
- **Μείωση των πόρων της Προτεραιότητας 2, «Ενεργειακή μετάβαση – κλιματική ουδετερότητα», κατά 119.262.482 € (ΔΔ)** με μεταφορά πόρων κυρίως στη νέα Προτεραιότητα STEP, «Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων σε στρατηγικές τεχνολογίες για την Ευρώπη – STEP», στην Προτεραιότητα 1, «Ενίσχυση & προώθηση της επιχειρηματικότητας» (όπως αναφέρεται ανωτέρω), στην Προτεραιότητα 5Α, «Δράσεις Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου», για αντίστοιχες δράσεις, καθώς και την Προτεραιότητα 5, «Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας», για την ενίσχυση των δράσεων βιώσιμης αστικής και αγροτικής ανάπτυξης και προστασίας και ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς (η πραγματική μείωση των πόρων της Προτεραιότητας 2 είναι μικρότερη όπως αναλύεται κατωτέρω).
- **Μείωση των πόρων της Προτεραιότητας 4 «Δίκαιη Εργασιακή Μετάβαση» κατά 26.548.196 € (ΔΔ)**, με μεταφορά πόρων στην νέα Προτεραιότητα 5Α, «Δράσεις Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου», για τη δημιουργία Κέντρων Δεξιοτήτων, καθώς και την Προτεραιότητα 5, «Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας», για την ενίσχυση των δράσεων βιώσιμης αστικής και αγροτικής ανάπτυξης και προστασίας και ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς (η πραγματική μείωση των πόρων της Προτεραιότητας 4 είναι μικρότερη όπως αναλύεται κατωτέρω).
- **Μείωση των πόρων της Προτεραιότητας 5 «Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας» κατά 17.578.059 € (ΔΔ)**, λόγω της μεταφοράς πόρων στην νέα Προτεραιότητα 5Α «Δράσεις Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου».

- **Περιορισμένης έκτασης ανακατανομή πόρων μεταξύ δράσεων** του Προγράμματος, προκειμένου να ανταποκριθεί αποτελεσματικότερα στις νέες προκλήσεις και ανάγκες των περιοχών παρέμβασης του, π.χ. για την ενίσχυση του τομέα της επιχειρηματικότητας που προέκυψε ως ανάγκη με βάση τη συστηματική διαβούλευση την τελευταία 3ετία, την αντιμετώπιση ανελαστικών ζητημάτων που δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ αλλά αγγίζουν σημαντικό εύρος δράσεων (π.χ. διαθεσιμότητα επαρκούς ηλεκτρικού χώρου), τον σχεδιασμό δράσεων στις νησιωτικές περιοχές που δεν είχαν προβλεφθεί κατά το στάδιο του προγραμματισμού (π.χ. κέντρα δεξιοτήτων, μηχανισμός επιχειρηματικότητας, δράσεις στο πλαίσιο των στρατηγικών ΟΧΕ των ΕΣΔΙΜ).
- Αντιμετώπιση θεμάτων διαχειριστικής φύσης για την **αύξηση της ευελιξίας** του Προγράμματος με την ομαδοποίηση επιμέρους δράσεων και του αριθμού των Πεδίων Παρέμβασης, π.χ. στην Προτεραιότητα 4 δημιουργήθηκε μία κατηγορία δράσης για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (ΕΠΑ), όπου συγκεντρώθηκαν οι σχετικοί πόροι, ώστε να εξειδικευτούν σε επόμενο στάδιο σχετικές δράσεις με βάση τις ανάγκες και την εξέλιξη της αναπροσαρμογής του παραγωγικού μοντέλου των περιοχών παρέμβασης που υλοποιείται με βάση το Πρόγραμμα και τα λοιπά χρηματοδοτικά μέσα που διατίθενται για τους σκοπούς της μετάβασης.
- **Προσαρμογή του συστήματος δεικτών του Προγράμματος ή/και τεκμηριωμένη αναθεώρηση των στόχων για το 2029**, με βάση τις ανωτέρω μεταβολές, καθώς και εισαγωγή πρόσθετων δεικτών για τη βελτίωση της δυνατότητας παρακολούθησης των εκροών και αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων του Προγράμματος.

3.2. Τροποποίηση Χρηματοδοτικών Πινάκων του Προγράμματος

Με βάση την προτεινόμενη αναθεώρηση του Προγράμματος οι διαθέσιμοι πόροι ανά Προτεραιότητα παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 3. Μεταβολές πόρων ανά Προτεραιότητα

Προτεραιότητα	Δημόσια Δαπάνη	Μεταβολή ΔΔ	Νέα ΔΔ (Αναθ. 25)	Κοινοτική Συνδρομή	Μεταβολή ΚΣ	Νέα ΚΣ (Αναθ. 25)
1. Ενίσχυση και Προώθηση Επιχειρηματικότητας	831.118.999	14.832.900	845.951.899	704.825.600	14.233.511	719.059.111
2. Ενεργειακή Μετάβαση - Κλιματική Ουδετερότητα	250.584.000	-119.262.482	131.321.518	211.542.570	-99.919.283	111.623.287
3. Αναπροσαρμογή Χρήσεων Γης - Κυκλική Οικονομία	62.000.001	0	62.000.001	52.700.000	0	52.700.000
4. Δίκαιη Εργασιακή Μετάβαση	332.106.000	-26.548.196	305.557.804	280.550.100	-20.825.971	259.724.129
5. Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Μικρής Κλίμακας	88.746.200	-17.578.059	71.168.141	70.893.620	-10.400.703	60.492.917
6. Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος	64.632.343	-7.398.678	57.233.665	54.547.522	-5.898.915	48.648.607
5Α. Δράσεις Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου		68.555.837	68.555.837		47.989.084	47.989.084
6Α. Τεχνική Βοήθεια Νοτίου Αιγαίου		2.398.678	2.398.678		1.679.072	1.679.072
7. Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων σε στρατηγικές τεχνολογίες για την Ευρώπη – STEP		80.000.000	80.000.000		68.923.362	68.923.362
Σύνολο	1.629.187.543	-5.000.000	1.624.187.543	1.375.059.412	-4.219.843	1.370.839.569

Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω μεταβολές ενσωματώνουν και τις μεταφορές των πόρων του Νοτίου Αιγαίου στις δύο διακριτές Προτεραιότητες (5Α & 6Α), ενώ **οι ανακατανομές των πόρων** του Προγράμματος στις **Προτεραιότητές** του έχουν ως εξής:

Προτεραιότητα	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ (χωρίς τη μεταβολή λόγω μεταφορά πόρων Νοτίου Αιγαίου σε διακριτές Προτεραιότητες)
1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας	25.669.900
2. Ενεργειακή Μετάβαση - Κλιματική Ουδετερότητα	-109.570.282
3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία	0

Προτεραιότητα	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ (χωρίς τη μεταβολή λόγω μεταφορά πόρων Νοτίου Αιγαίου σε διακριτές Προτεραιότητες)
4.Δίκαιη εργασιακή μετάβαση	-14.948.196
5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας	12.692.941
5Α.Δράσεις Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	6.155.637
6.Τεχνική Βοήθεια Προγράμματος	-4.798.878
6Α.Τεχνική Βοήθεια Προγράμματος Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	-201.122
7. Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων σε στρατηγικές τεχνολογίες για την Ευρώπη – STEP	80.000.000
ΣΥΝΟΛΟ	-5.000.000

Αναφορικά με τις ανωτέρω μεταφορές σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Οι πόροι που αφαιρούνται από την **Προτεραιότητα 2** (109.570.282 €) διατίθενται ως ακολούθως:
  - ο 80.000.000 € στην νέα Προτεραιότητα STEP
  - ο 25.669.900 € στην Προτεραιότητα 1, «Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας», χωρίς κατ' ανάγκη να μεταβάλλεται το αντικείμενο των δράσεων (τροποποίηση διαχειριστικής φύσης για λόγους ευελιξίας), καθώς και για την ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας στους τομείς προτεραιότητας των ΕΣΔΙΜ, ιδίως σε δυναμικούς τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, που συμπίπτουν με τους τομείς των οικείων Περιφερειακών Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης και σε δράσεις στις οποίες στοχεύει το Clean Industrial Deal.
  - ο 3.900.382 € στην Προτεραιότητα 5, «Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας», για την ενίσχυση των δράσεων βιώσιμης αστικής και αγροτικής ανάπτυξης και προστασίας και ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς¹.
- Οι πόροι που αφαιρούνται από την **Προτεραιότητα 4** (14.948.196 €) διατίθενται ως ακολούθως:
  - ο 6.155.637 € στην Προτεραιότητα 5Α, «Δράσεις Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου», για τη δημιουργία Κέντρων Δεξιοτήτων [Δράση ΔΑΜ_4.1.1. Κέντρα Δεξιοτήτων και Απασχόλησης για ανέργους, εργαζόμενους και εργοδότες (υπηρεσίες ενημέρωσης, συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού, βραχείας διάρκειας επαγγελματική κατάρτιση)].
  - ο 8.792.559 € στην Προτεραιότητα 5, «Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας», για την ενίσχυση των δράσεων βιώσιμης αστικής και αγροτικής ανάπτυξης και προστασίας και ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς¹.
- Οι πόροι που αφαιρούνται από την **Προτεραιότητα 6**, «Τεχνική Βοήθεια Προγράμματος» (4.798.878 €), καθώς και οι πόροι που «αφαιρούνται»² από την **Προτεραιότητα 6Α**, «Τεχνική Βοήθεια Προγράμματος Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου» (201.122 €), αθροίζουν στο ποσό των 5.000.000 € που μεταφέρεται στο τομεακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων».

¹ Από το έργο του του Τεχνικού Συμβούλου για την Υποστήριξη των Δικαιούχων έχουν διαπιστωθεί σχετικές ανάγκες και ώριμα έργα

² Το ποσό των 201.122 € δεν κατανέμεται στην νέα Προτεραιότητα

Ο βασικός Χρηματοδοτικός Πίνακας του Προγράμματος διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Πίνακας 4. Ανάλυση χρηματοδότησης ανά Προτεραιότητα του Προγράμματος, Ενωσιακή & Εθνική Συνεισφορά

Προτεραιότητα	Ταμείο	Συνεισφορά της Ένωσης (α) = (ζ)+(η)	Ανάλυση της συνεισφοράς της Ένωσης		Εθνική συνεισφορά (β)=(γ)+(δ)	Ενδεικτική ανάλυση της εθνικής συνεισφοράς		Σύνολο (ε)=(α)+(β)
			Συνεισφορά της Ένωσης μείον το ποσό ευελιξίας (ζ)	Ποσό ευελιξίας (η)		δημόσια (γ)	ιδιωτική (δ)	
1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας	Άρθρο 3	474.402.539	390.617.640	83.784.899	83.718.098	83.718.098		558.120.637
	Άρθρο 4	244.656.572	244.656.572		43.174.690	43.174.690		287.831.262
	Σύνολο	719.059.111	635.274.212	83.784.899	126.892.788	126.892.788	0	845.951.899
2. Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα	Άρθρο 3	39.775.115	39.775.115		7.019.141	7.019.141		46.794.256
	Άρθρο 4	71.848.172	71.848.172		12.679.090	12.679.090		84.527.262
	Σύνολο	111.623.287	111.623.287	0	19.698.231	19.698.231	0	131.321.518
3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία	Άρθρο 3	34.207.936	29.037.916	5.170.020	6.036.695	6.036.695		40.244.631
	Άρθρο 4	18.492.064	18.492.064		3.263.306	3.263.306		21.755.370
	Σύνολο	52.700.000	47.529.980	5.170.020	9.300.001	9.300.001	0	62.000.001
4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρώπινου κεφαλαίου	Άρθρο 3	164.130.298	156.996.165	7.134.133	28.964.175	28.964.175		193.094.473
	Άρθρο 4	95.593.831	95.593.831		16.869.500	16.869.500		112.463.331
	Σύνολο	259.724.129	252.589.996	7.134.133	45.833.675	45.833.675	0	305.557.804
5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας – Ευφυείς κοινότητες	Άρθρο 3	43.052.157	43.052.157		7.597.442	7.597.442		50.649.599
	Άρθρο 4	17.440.760	17.440.760		3.077.782	3.077.782		20.518.542
	Σύνολο	60.492.917	60.492.917	0	10.675.224	10.675.224	0	71.168.141
5Α. Δράσεις Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	Άρθρο 3	47.989.084	33.001.991	14.987.093	20.566.753	20.566.753		68.555.837
	Άρθρο 4							
	Σύνολο	47.989.084	33.001.991	14.987.093	20.566.753	20.566.753	0	68.555.837
6. Τεχνική Βοήθεια	Άρθρο 3	30.146.834	30.146.834		5.320.039	5.320.039		35.466.873
	Άρθρο 4	18.501.773	18.501.773		3.265.019	3.265.019		21.766.792
	Σύνολο	48.648.607	48.648.607	0	8.585.058	8.585.058	0	57.233.665
6Α. Τεχνική Βοήθεια Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	Άρθρο 3	1.679.072	1.154.694	524.378	719.606	719.606		2.398.678
	Άρθρο 4							
	Σύνολο	1.679.072	1.154.694	524.378	719.606	719.606	0	2.398.678
7. Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων σε στρατηγικές τεχνολογίες για την Ευρώπη – STEP	Άρθρο 3	68.923.362	47.398.450	21.524.912	11.076.638	11.076.638		80.000.000
	Άρθρο 4							
	Σύνολο	68.923.362	47.398.450	21.524.912	11.076.638	11.076.638	0	80.000.000
Σύνολο		1.370.839.569	1.237.714.134	133.125.435	253.347.974	253.347.974	0	1.624.187.543

3.3. Κατανομή ποσού ευελιξίας

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζεται η πρόταση ανακατανομής του ποσού ευελιξίας του Προγράμματος:

Πίνακας 5. Προτεινόμενη κατανομή του ποσού ευελιξίας του Προγράμματος

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΧΩΡΙΣ ΠΟΣΟ ΕΥΕΛΙΞΙΑΣ	ΠΟΣΟ ΕΥΕΛΙΞΙΑΣ	ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΧΩΡΙΣ ΕΥΕΛΙΞΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΥΕΛΙΞΙΑΣ	ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΣΥΝΟΛΟ
1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας	704.825.600	635.274.212	69.551.388	14.233.511	0	14.233.511	719.059.111	126.892.788	845.951.899
2. Ενεργειακή Μετάβαση - Κλιματική Ουδετερότητα	211.542.570	190.424.229	21.118.341	-78.800.942	-21.118.341	-99.919.283	111.623.287	19.698.231	131.321.518
3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία	52.700.000	47.529.980	5.170.020	0	0	0	52.700.000	9.300.001	62.000.001
4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση	280.550.100	252.589.996	27.960.104	0	-20.825.971	-20.825.971	259.724.129	45.833.675	305.557.804
5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας	70.893.620	62.797.479	8.096.141	-2.304.562	-8.096.141	-10.400.703	60.492.917	10.675.224	71.168.141
5Α. Δράσεις Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	0	0	0	47.989.084	0	47.989.084	47.989.084	20.566.753	68.555.837
6. Τεχνική Βοήθεια Προγράμματος	54.547.522	49.098.238	5.449.284	-449.631	-5.449.284	-5.898.915	48.648.607	8.585.058	57.233.665
6Α. Τεχνική Βοήθεια Προγράμματος Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	0	0	0	1.679.072	0	1.679.072	1.679.072	719.606	2.398.678
7. Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων σε στρατηγικές τεχνολογίες για την Ευρώπη – STEP	0	0	0	68.923.362	0	68.923.362	68.923.362	11.076.638	80.000.000
ΣΥΝΟΛΟ	1.375.059.412	1.237.714.134	137.345.278	51.269.894	-55.489.737	-4.219.843	1.370.839.569	253.347.974	1.624.187.543

4. Αναλυτική Παρουσίαση της πρότασης αναθεώρησης του Προγράμματος ανά Προτεραιότητα

4.1. Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση & προώθηση της επιχειρηματικότητας

4.1.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 1

Οι προτεινόμενες μεταβολές στους διαθέσιμους πόρους των Κατηγοριών Δράσεων της Προτεραιότητας 1 του Προγράμματος παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 6. Μεταβολές πόρων ανά Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 1

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ	π/υ ΔΔ	Μεταβολή ΔΔ	Νέα ΔΔ	Κοινωνική Συνδρομή	Μεταβολή ΚΣ	Νέα ΚΣ
1.1 Έρευνα - καινοτομία - προηγμένες τεχνολογίες	246.070.689	-95.309.689	150.761.000	208.391.476	-80.244.628	128.146.848
1.2 Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ και ΜΜΕ - Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων	219.542.397	168.798.503	388.340.900	185.754.099	144.335.665	330.089.764
1.3 Υποδομές και μηχανισμοί επιχειρηματικότητας	69.825.550	-4.975.550	64.850.000	59.351.717	-4.229.217	55.122.500
1.4 Επενδύσεις σημαντικής κλίμακας	295.680.363	-53.680.364	241.999.999	251.328.308	-45.628.309	205.699.999
ΣΥΝΟΛΟ	831.118.999	14.832.900	845.951.899	704.825.600	14.233.511	719.059.111

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αφορούν στα εξής:

- Μείωση της Κατηγορίας Δράσης 1.1 κατά 95,3 εκ. € ΔΔ λόγω της συγκέντρωσης, κατά το δυνατόν, των δράσεων καινοτόμου επιχειρηματικότητας και των αντίστοιχων προϋπολογισμών τους στις 2 ομαδοποιημένες βασικές δράσεις της Κατηγορίας Δράσης 1.2 (ΔΑΜ_1.2.1. & ΔΑΜ_1.2.2.), ώστε να είναι ευκρινής η στήριξη του Προγράμματος στην καινοτόμο επιχειρηματικότητα, καθώς και για λόγους διαχειριστικής απλοποίησης και ευελιξίας του Προγράμματος, χωρίς αλλαγή της λογικής παρέμβασης, που προτάσσει την καινοτόμο επιχειρηματικότητα ως παράγοντα αλλαγής του συμβατικού παραγωγικού μοντέλου των ηπειρωτικών ιδίως περιοχών.

Οι νέες ομαδοποιημένες Δράσεις συγκεντρώνουν τη ΔΔ από τις ακόλουθες Δράσεις από της Κατηγορίας 1.1:

- Κουπόνια έρευνας και καινοτομίας
- Στήριξη για την ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων (startups) και τεχνοβλαστών υψηλής έντασης γνώσης (spin off- spin out)
- Στήριξη για την ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων (scale ups)
- Συμπράξεις Καινοτομίας-Διακρατικές Συνεργασίες
- Χρηματοδότηση κατοχύρωσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στον ΟΒΙ και τον ΕΡΟ

Η πραγματική μείωση της Κατηγορίας Δράσης 1.1 ανέρχεται σε 94.865.689 €, δεδομένου ότι ποσό 440 χιλ.€ μεταφέρεται από την Κατηγορία Δράσης 1.1 στην αντίστοιχη Κατηγορίας Δράσης της διακριτής Προτεραιότητας για το Νότιο Αιγαίο.

- Αύξηση της Κατηγορίας Δράσης 1.2 κατά 168,8 εκ. € ΔΔ και δημιουργία των ακόλουθων δύο (2) βασικών δράσεων:

- **ΔΑΜ_1.2.1.** Ενίσχυση ΠΜΕ και ΜΜΕ για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας τους, με π/υ ΔΔ 318,3 εκ. €
- **ΔΑΜ_1.2.2.** Σύσταση Ταμείου Χαρτοφυλακίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, με π/υ ΔΔ 70 εκ. €.

Στις ανωτέρω δράσεις συγκεντρώνεται η ΔΔ:

- των δράσεων καινοτόμου επιχειρηματικότητας της Κατηγορίας Δράσης 1.1. που αναφέρθηκαν ανωτέρω, συνολικού π/υ 94,9 εκ. €, με την προϋπόθεση ότι διατηρείται η στόχευση στην καινοτόμο επιχειρηματικότητα στους τομείς προτεραιότητας των ΕΣΔΙΜ, ιδίως στους δυναμικούς τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, που συμπίπτουν με τους τομείς των οικείων Περιφερειακών Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης και σε τομείς στους οποίους στοχεύει το Clean Industrial Deal, ώστε να διατηρηθεί αναλλοίωτη η λογική παρέμβασης του Προγράμματος,

- των δράσεων ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και ψηφιακού μετασχηματισμού ΠΜΕ & ΜΜΕ της Κατηγορίας Δράσης 1.2, χωρίς τους αντίστοιχους πόρους του Νοτίου Αιγαίου που μεταφέρονται στην Προτεραιότητα 5Α, συνολικού π/υ ΔΔ 209,94 εκ. €, και
- ορισμένων επιμέρους δράσεων των Κατηγοριών Δράσης 2.1, 2.2 & 2.3, χωρίς μεταβολή του περιεχομένου τους και της λογικής της παρέμβασης, στο πλαίσιο της ομαδοποίησης των δράσεων που αφορούν στο Clean Industrial Deal και την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, για την απλοποίηση του Προγράμματος και την ενίσχυση της ευελιξίας του. Ειδικότερα, στην Κατηγορία Δράσης 1.2 μεταφέρονται οι ακόλουθες δράσεις της Προτεραιότητας 2:
  - Ενεργειακές αναβαθμίσεις κτιρίων γραφείων και κτιρίων παραγωγικών μονάδων (μεμονωμένα ή μέσω ενεργειακών κοινοτήτων), της Κατηγορίας Δράσης 2.1.
  - Κατασκευή μικρών μονάδων βιοαερίου, που αξιοποιούν κτηνοτροφικά, πτηνοτροφικά και αγροτικά υπολείμματα δράση, της Κατηγορίας Δράσης 2.2.
  - Κατασκευή μονάδων υπολειμματικής βιομάζας για παραγωγή ενέργειας και τηλεθέρμανση, της Κατηγορίας Δράσης 2.2.
  - Στήριξη της αυτοπαραγωγής από καθαρές μορφές ενέργειας σε κτίρια γραφείων και κτίρια παραγωγικών μονάδων (μεμονωμένα), της Κατηγορίας Δράσης 2.2.
  - Δίκτυο κέντρων συλλογής και διαχείρισης υπολειμματικής βιομάζας, της Κατηγορίας Δράσης 2.3.
- της δράσης «Μονάδες ανακύκλωσης ΦΒ πάνελ και ηλεκτρικών συσσωρευτών (μπαταριών)» της Κατηγορίας Δράσης 3.2, στο πλαίσιο της ευθυγράμμισης με το Clean Industrial Deal.
- Μείωση της Κατηγορίας Δράσης 1.3 κατά 4,98 εκ. € ΔΔ λόγω της μεταφοράς πόρων της συγκεκριμένης Κατηγορίας Δράσης στη νέα Προτεραιότητα 5Α για το Νότιο Αιγαίο για ανάλογες δράσεις. Παράλληλα, ομαδοποιούνται οι επιμέρους δράσεις της συγκεκριμένης κατηγορίας στη νέα δράση «Μηχανισμός Στήριξης της Επιχειρηματικότητας για τη Δίκαιη Μετάβαση», στην οποία συγκεντρώνονται οι πόροι των ακόλουθων δράσεων, καθώς και το φυσικό αντικείμενό τους, χωρίς μεταβολή της λογικής παρέμβασης, για λόγους απλοποίησης και ευελιξίας του Προγράμματος:
  - Δημιουργία οικο-βιομηχανικών (eco-industrial) περιοχών, η οποία δύναται να ενσωματωθεί ως φυσικό αντικείμενο στη δράση «Επιχειρηματικά Πάρκα».
  - Κεντρικός μηχανισμός στήριξης.
  - Μηχανισμός στήριξης της επιχειρηματικότητας στις Λιγνιτικές Περιοχές.
- Μείωση της Κατηγορίας Δράσης 1.4 κατά 53,7 εκ. € ΔΔ, με μεταφορά των πόρων στις νέες ομαδοποιημένες δράσεις της Κατηγορίας 1.2, ενώ το φυσικό αντικείμενο της δράσης «Ενίσχυση για την υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων σε επιχειρήσεις εκτός ΜΜΕ» θα καλυφθεί και από τη νέα Προτεραιότητα STEP.

Οι Προϋπολογισμοί των νέων ομαδοποιημένων δράσεων ανά Κατηγορία Δράσης της Προτεραιότητας 1 διαμορφώνονται ως εξής:

Πίνακας 7. Κατανομή πόρων Προτεραιότητας 1 ανά Κατηγορία Δράσης και Δράση

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ / ΔΡΑΣΗ	ΠΠ	Νέος π/υ ΔΔ
1.1 Έρευνα - καινοτομία - προηγμένες τεχνολογίες		
ΔΑΜ_1.1.1. Θερμοκοιτίδες και εκκολαπτήρια νέων επιχειρηματιών με παροχή υπηρεσιών στήριξης και δικτύωσης με επιχειρήσεις και άλλες θερμοκοιτίδες, Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα στην Ελλάδα και το εξωτερικό	25	9.000.000
ΔΑΜ_1.1.2. Co working space	25	1.800.000
ΔΑΜ_1.1.3. Πιλοτικές Δράσεις Κοινωνικής Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας	27	2.880.000
	29	1.440.000
	30	1.440.000
ΔΑΜ_1.1.4. Κόμβος Καινοτομίας για το Πράσινο Η2 και την Αποθήκευση Ενέργειας στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	4	12.000.000
	8	6.000.000
ΔΑΜ_1.1.5. Πράσινα Κέντρα Δεδομένων	36	21.700.000
ΔΑΜ_1.1.6. Ζώνη Καινοτομίας Δυτικής Μακεδονίας/ Τεχνολογικό Πάρκο	25	37.800.000
ΔΑΜ_1.1.7. Βιομηχανικά Διδακτορικά	12	4.701.000
ΔΑΜ_1.1.8. Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών	4	8.400.000
	8	5.600.000

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ / ΔΡΑΣΗ	ΠΠ	Νέος π/υ ΔΔ
ΔΑΜ_1.1.9. Κέντρα Ικανοτήτων	26	6.000.000
ΔΑΜ_1.1.10. Ζωντανό Εργαστήριο Έξυπνης Πόλης	28	14.000.000
ΔΑΜ_1.1.11. Καινοτόμες συστάδες (clusters) για τη μεταφορά τεχνολογίας και επιστημονικής γνώσης στις επιχειρήσεις και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και καινοτομίας	28	16.000.000
ΔΑΜ_1.1.12. Δημιουργία Innovation Hub Βιοοικονομίας	28	2.000.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 1.1		150.761.000
1.2 Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ και ΜΜΕ - Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων		
ΔΑΜ_1.2.1. Ενίσχυση ΠΜΕ και ΜΜΕ για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειάς τους	21	318.340.900
ΔΑΜ_1.2.2. Σύσταση Ταμείου Χαρτοφυλακίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης	21	70.000.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 1.2		388.340.900
1.3 Υποδομές και μηχανισμοί επιχειρηματικότητας		
ΔΑΜ_1.3.1. Μηχανισμός Στήριξης της Επιχειρηματικότητας για τη Δίκαιη Μετάβαση	21	40.850.000
ΔΑΜ_1.3.2. Επιχειρηματικά πάρκα (Κ.Ε.)	20	24.000.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 1.3		64.850.000
1.4 Επενδύσεις σημαντικής κλίμακας		
ΔΑΜ_1.4.1. Ενίσχυση για την υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων σε επιχειρήσεις εκτός ΜΜΕ, που συμβάλλουν στον οικονομικό μετασχηματισμό των επηρεαζόμενων περιοχών και οδηγούν στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας	22	241.999.999
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 1.4		241.999.999
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1		845.951.899

4.1.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 1

Οι προτεινόμενες αλλαγές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 1 του Προγράμματος παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 8. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 1

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκρών				
PSO740. Επιχειρηματικές υποδομές που ενισχύονται	Αριθμός	5	2	↓
PSO748. Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών (RCO14)	Αριθμός δημόσιων οργανισμών		1	Προσθήκη
PSO920. Ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενα ερευνητικά έργα	ΙΠΑ (Ισοδύναμα Πλήρους Απασχόλησης)		215	Προσθήκη
RCO01. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	Επιχειρήσεις	5.666	3.418	↓
RCO02. Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις	4.529	659	↓
RCO03. Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με χρηματοδοτικά μέσα	Επιχειρήσεις	412	1.446	↑
RCO04. Επιχειρήσεις χωρίς χρηματοδοτική υποστήριξη	Επιχειρήσεις	725	1.313	↑
RCO05. Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	Επιχειρήσεις	767	488	↓
RCO07. Ερευνητικοί οργανισμοί που συμμετέχουν σε κοινά ερευνητικά έργα	Φορείς	23	2	↓
RCO10. Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς	Αριθμός επιχειρήσεων		70	Προσθήκη
RCO13. Αξία των ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών που αναπτύσσονται για τις επιχειρήσεις	Ευρώ	10.000.000		Διαγραφή
RCO15. Ικανότητες που έχουν δημιουργηθεί για την εκκόλαψη επιχειρήσεων	Επιχειρήσεις	240	120	↓
Αποτελεσμάτων				
RCR01. Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	Ισοδύναμα Ανθρωποέτη	5.225	4.429	↓

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
RCR02. Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	Ευρώ	46.193.771	143.500.000	↑
RCR03. Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	Επιχειρήσεις	304	167	↓
RCR06. Υποβληθείσες αιτήσεις για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας	Αριθμός	6		Διαγραφή
RCR102. Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	Ισοδύναμα Ανθρωποέτη	82	47,2	↓
RCR11. Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	Αριθμός χρηστών/έτος		150	Προσθήκη
RCR18. ΜΜΕ που χρησιμοποιούν υπηρεσίες εκκολαπτηρίου μετά τη δημιουργία του εκκολαπτηρίου	επιχειρήσεις/έτος	275	178	↓
PSR920. Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στα υποστηριζόμενα ερευνητικά έργα	ΙΠΑ (Ισοδύναμα Πλήρους Απασχόλησης)		110	Προσθήκη

Στο σύστημα δεικτών της Προτεραιότητας 1 του Προγράμματος προτείνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

▣ Προσθήκη των ακόλουθων δεικτών:

- **PSO748.** Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών, στη θέση του δείκτη **PSO740**. Επιχειρηματικές υποδομές που ενισχύονται, για καλύτερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της Δράσης ΔΑΜ_1.1.5: Πράσινα Κέντρα Δεδομένων.
- **PSO920.** Ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενα ερευνητικά έργα & **PSR920.** Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στα υποστηριζόμενα ερευνητικά έργα, στη θέση των δεικτών **RCO07**. Ερευνητικοί οργανισμοί που συμμετέχουν σε κοινά ερευνητικά έργα και **RCR01**. Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες αντίστοιχα, για καλύτερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της Δράσης ΔΑΜ_1.1.6. Ζώνη Καινοτομίας Δυτικής Μακεδονίας/ Τεχνολογικό Πάρκο, λαμβάνοντας υπόψη την επικαιροποίηση του Δελτίου Ταυτότητας του κοινού δείκτη **RCR102**. Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες και τη δημιουργία των ανωτέρω δύο ομογενοποιημένων ειδικών δεικτών από την ΕΥΣΣΑΕ τον Οκτώβριο του 2024.
- **RCO10.** Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς, στη θέση του δείκτη **RCO02**. Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις, για καλύτερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης των Δράσεων ΔΑΜ_1.1.7. Βιομηχανικά Διδακτορικά και ΔΑΜ_1.1.11. Καινοτόμες συστάδες (clusters) για τη μεταφορά τεχνολογίας και επιστημονικής γνώσης στις επιχειρήσεις και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και καινοτομίας.
- **RCR11.** Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών, στη θέση του δείκτη **RCR01**. Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες, για καλύτερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της Δράσης ΔΑΜ_1.1.5: Πράσινα Κέντρα Δεδομένων.

Οι τιμές στόχου των ανωτέρω δεικτών και οι επιμέρους παραδοχές που έχουν τεθεί για τον υπολογισμό τους παρατίθενται στο Μεθοδολογικό Έγγραφο για το Πλαίσιο Επίδοσης του Προγράμματος.

▣ Διαγραφή των ακόλουθων δεικτών:

- **RCO13.** Αξία των ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών που αναπτύσσονται για τις επιχειρήσεις, καθώς δεν αποτύπωνε ορθά τη λογική της παρέμβασης της Δράσης ΔΑΜ_1.1.6. Ζώνη Καινοτομίας Δυτικής Μακεδονίας/ Τεχνολογικό Πάρκο.
- **RCR06.** Υποβληθείσες αιτήσεις για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, καθώς αφορούσε σε μία ειδική δράση η οποία έχει ενσωματωθεί στις 2 ομαδοποιημένες βασικές δράσεις καινοτόμου επιχειρηματικότητας της Κατηγορίας Δράσης 1.2 (ΔΑΜ_1.2.1. & ΔΑΜ_1.2.2.).

▣ Τροποποιήσεις στις τιμές στόχου των ακόλουθων δεικτών:

- **RCO01.** Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες). Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη, λόγω του ότι η μείωση της τιμής του δείκτη **RCO02** δεν αντισταθμίζεται πλήρως από την αύξηση των δεικτών **RCO03** και **RCO04** (βλ. σχετική τεκμηρίωση παρακάτω).
- **RCO02.** Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη, λόγω:
  - ορθολογικότερης εκτίμησής της με βάση τον νέο σχεδιασμό και τον νέο (μικρότερο) προϋπολογισμό που διατίθεται για τη δράση ΔΑΜ_1.2.1 που αντικαθιστά πολυάριθμες παλαιότερες δράσεις,
  - μείωσης του προϋπολογισμού της δράσης ΔΑΜ_1.4.1,
  - αντικατάστασης του δείκτη από τον **RCO10** για την ποσοτικοποίηση των Δράσεων ΔΑΜ_1.1.7. Βιομηχανικά Διδακτορικά και ΔΑΜ_1.1.11. Καινοτόμες συστάδες (clusters) για τη μεταφορά τεχνολογίας και επιστημονικής γνώσης στις επιχειρήσεις και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και καινοτομίας,
  - αντικατάστασης του δείκτη από τον **RCO04** για την ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης σε σχετικές δράσεις της προτεραιότητας.
- **RCO03.** Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με χρηματοδοτικά μέσα. Αύξηση της τιμής βάσει των εκτιμήσεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου και της Συμφωνίας Χρηματοδότησης με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα.
- **RCO04.** Επιχειρήσεις χωρίς χρηματοδοτική υποστήριξη. Αύξηση της τιμής του δείκτη λόγω χρήσης του στη θέση του **RCO02** για την ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης σε σχετικές δράσεις της Προτεραιότητας.
- **RCO05.** Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω:
  - επανασχεδιασμού των δράσεων επιχειρηματικότητας που πλέον στοχεύουν σε ευρύτερη γκάμα επιχειρήσεων και όχι ειδικά σε νέες ,
  - εκτίμησης από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα για τη δράση ΔΑΜ_1.2.2 ότι οι νέες επιχειρήσεις θα αποτελούν έως το 25% του συνολικού πλήθους των ενισχυόμενων επιχειρήσεων.
- **RCO07.** Ερευνητικοί οργανισμοί που συμμετέχουν σε κοινά ερευνητικά έργα. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω επανασχεδιασμού της στόχευσης της δράσης ΔΑΜ_1.1.8, καθώς και λόγω αντικατάστασής του από τον ομογενοποιημένο δείκτη **PSO920** για την ποσοτικοποίηση της Δράσης ΔΑΜ_1.1.6. Ζώνη Καινοτομίας Δυτικής Μακεδονίας/ Τεχνολογικό Πάρκο.
- **RCO15.** Ικανότητες που έχουν δημιουργηθεί για την εκκόλαψη επιχειρήσεων. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω ορθολογικότερης επανεκτίμησης της στόχευσης της δράσης ΔΑΜ_1.1.1, καθώς και λόγω της χρήσης του ομογενοποιημένου δείκτη **PSO920** για την ποσοτικοποίηση της Δράσης ΔΑΜ_1.1.6. Ζώνη Καινοτομίας Δυτικής Μακεδονίας/ Τεχνολογικό Πάρκο που αποτυπώνει ορθότερα τη λογική της παρέμβασης της δράσης.
- **PSO740. Επιχειρηματικές υποδομές που ενισχύονται.** Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη δεδομένου ότι αποσυνδέθηκε από τη Δράση ΔΑΜ_1.3.2: Επιχειρηματικά πάρκα, οι εκροές της οποίας ποσοτικοποιούνται μέσω του δείκτη **PSO748**. Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών, για καλύτερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της συγκεκριμένης Δράσης.
- **RCR01.** Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες. Μικρή μείωση της τιμής στόχου του δείκτη, λόγω:
  - μείωσης της τιμής στόχου του δείκτη εκρών **RCO01**. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (βλ. τεκμηρίωση παραπάνω)
  - περιορισμού της χρήσης του δείκτη για την ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης των σχετικών δράσεων της Προτεραιότητας.
- **RCR02.** Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα). Αύξηση της τιμής βάσει των εκτιμήσεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου και της Συμφωνίας Χρηματοδότησης με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα.

- **RCR03.** Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη, λόγω ορθολογικότερης επανεκτίμησης του αποτελέσματος από σχετικές δράσεις της Κατηγορίας Δράσης 1.1. Έρευνα - καινοτομία - προηγμένες τεχνολογίες.
- **RCR102.** Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη, λόγω ορθολογικότερης επανεκτίμησης του αποτελέσματος από σχετικές δράσεις της Κατηγορίας Δράσης 1.1. Έρευνα - καινοτομία - προηγμένες τεχνολογίες.
- **RCR18.** ΜΜΕ που χρησιμοποιούν υπηρεσίες εκκολαπτηρίου μετά τη δημιουργία του εκκολαπτηρίου. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη, λόγω:
  - ορθολογικότερης επανεκτίμησης του αποτελέσματος από σχετικές δράσεις της Κατηγορίας Δράσης 1.1. Έρευνα - καινοτομία - προηγμένες τεχνολογίες και
  - μικρής μείωσης του προϋπολογισμού των σχετικών Δράσεων της προτεραιότητας που τροφοδοτούν τον δείκτη.

4.2. Προτεραιότητα 2. Ενεργειακή μετάβαση – κλιματική ουδετερότητα

4.2.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 2

Οι προτεινόμενες μεταβολές στους διαθέσιμους πόρους των Κατηγοριών Δράσεων της Προτεραιότητας 2 του Προγράμματος παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 9. Μεταβολές πόρων ανά Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 2

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ	π/υ ΔΔ	Μεταβολή ΔΔ	Νέα ΔΔ	Κοινοτική Συνδρομή	Μεταβολή ΚΣ	Νέα ΚΣ
2.1 Ενεργειακή αποδοτικότητα	44.512.875	-1.352.057	43.160.818	37.274.980	-588.287	36.686.693
2.2. Καθαρή ενέργεια	133.400.540	-70.582.240	62.818.300	112.702.868	-59.307.314	53.395.554
2.3 Έξυπνη ενέργεια	72.670.586	-47.328.186	25.342.400	61.564.722	-40.023.682	21.541.040
ΣΥΝΟΛΟ	250.584.000	-119.262.482	131.321.518	211.542.570	-99.919.283	111.623.287

Αναφορικά με τις ανωτέρω μεταβολές πόρων σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Η πραγματική μεταβολή των πόρων της Κατηγορίας Δράσης 2.1 είναι αύξηση κατά 2.817.525, παρά το ότι υπάρχει μείωση σε επιμέρους δράσεις. Η συνολική αύξηση αποδίδεται στη σημαντική αύξηση της Δράσης «Ενεργειακές αναβαθμίσεις δημόσιων/ δημοτικών κτιρίων και υποδομών», ώστε να καλυφθεί η αυξημένη ζήτηση και οι υφιστάμενες ανάγκες³.

Στο πλαίσιο αυτό, ποσό 4.169.582€ μεταφέρεται στην αντίστοιχη Κατηγορία Δράσης της διακριτής Προτεραιότητας για το Νότιο Αιγαίο, ενώ ποσό 1.352.057 € μεταφέρεται από τη δράση «Ενεργειακές αναβαθμίσεις κτιρίων γραφείων και κτιρίων παραγωγικών μονάδων» στην Κατηγορία Δράσης 1.2 για την χρηματοδότηση σχετικών παρεμβάσεων, στη λογική της ομαδοποίησης των δράσεων που αφορούν στην καινοτόμο επιχειρηματικότητα και των δράσεων τύπου Clean Industrial Deal, για τους λόγους που εξηγήθηκαν ανωτέρω (ευελιξία, απλοποίηση, κ.ο.κ.). Οι υπόλοιποι πόροι της δράσης (8.107.333 €) μεταφέρονται στη δράση «Ενεργειακές αναβαθμίσεις δημόσιων/ δημοτικών κτιρίων και υποδομών».

Επιπρόσθετα, στο επίπεδο των δράσεων της 2.1, καταργείται η δράση «Ενεργειακές αναβαθμίσεις κατοικιών (μεμονωμένα ή μέσω ενεργειακών κοινοτήτων)», δεδομένου ότι οι σχετικές ανάγκες στον οικιακό τομέα καλύπτονται από το αντίστοιχο Τομεακό Πρόγραμμα και οι πόροι της (19.233.622 €) μεταφέρονται στη δράση «Ενεργειακές αναβαθμίσεις δημόσιων/ δημοτικών κτιρίων και υποδομών».

- Στην Κατηγορία Δράσης 2.2, η πραγματική μείωση των πόρων ανέρχεται σε 69.274.540 €, δεδομένου ότι πόροι ύψους 1.307.700 € μεταφέρονται στην αντίστοιχη Κατηγορία Δράσης της διακριτής Προτεραιότητας για το Νότιο Αιγαίο. Από τη συγκεκριμένη Κατηγορία Δράσης μεταφέρονται πόροι **40,9 εκ. € στη νέα Προτεραιότητα STEP**, ενώ επιπλέον πόροι ύψους 25,8 εκ. € μεταφέρονται στην Κατηγορία Δράσης 1.2. Οι πόροι αυτοί προέρχονται από τις ακόλουθες δράσεις, οι οποίες μεταφέρονται στην Προτεραιότητα 1, στο πλαίσιο της ομαδοποίησης των δράσεων που αφορούν στην καινοτόμο επιχειρηματικότητα και των δράσεων τύπου Clean Industrial Deal:

- Κατασκευή μικρών μονάδων βιοαερίου, που αξιοποιούν κτηνοτροφικά, πτηνοτροφικά και αγροτικά υπολείμματα
- Κατασκευή μονάδων υπολειμματικής βιομάζας για παραγωγή ενέργειας και τηλεθέρμανση
- Στήριξη της αυτοπαραγωγής από καθαρές μορφές ενέργειας σε κτίρια γραφείων και κτίρια παραγωγικών μονάδων

Σημειώνεται ότι η δράση «Στήριξη της αυτοπαραγωγής από καθαρές μορφές ενέργειας δημόσιων/ δημοτικών κτιρίων και υποδομών» συγχωνεύεται κι αυτή με τη δράση «Ενεργειακές αναβαθμίσεις δημόσιων/ δημοτικών κτιρίων και υποδομών» για λόγους απλοποίησης κι ευελιξίας.

Παράλληλα, μειώνεται ο π/υ της δράσης «Στήριξη ενεργειακών κοινοτήτων για την ανάπτυξη δράσεων αυτοπαραγωγής (ενεργειακές κοινότητες)», κυρίως λόγω της έλλειψης ηλεκτρικού χώρου.

- Στην Κατηγορία Δράσης 2.3, η πραγματική μείωση των πόρων ανέρχεται σε 45.916.986€ δεδομένου ότι πόροι ύψους 1.411.200 € μεταφέρεται στην αντίστοιχη Κατηγορία Δράσης της διακριτής Προτεραιότητας

³ Έχει τεθεί ως σημαντική παράμετρος από την πλευρά των δήμων η μείωση του ενεργειακού τους κόστους, σε μια περίοδο μείωσης των εσόδων τους από την τοπική φορολογία και αύξησης των αναγκών των κατοίκων, το εισόδημα των οποίων μειώνεται λόγω της μετάβασης.

για το Νότιο Αιγαίο. Από τη συγκεκριμένη Κατηγορία Δράσης μεταφέρονται πόροι **39,1 εκ. € στη νέα Προτεραιότητα STEP** (πρόκειται ιδίως για πόρους της δράσης «Επενδύσεις σε νέα ή αναβαθμισμένα δίκτυα και συστήματα χαμηλής, μέσης, υψηλής και υπερυψηλής τάσης», λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμένους πόρους του Προγράμματος σε σχέση με το μέγεθος των αναγκών, και της δράσης «Αποκατάσταση και αναβάθμιση των δικτύων τηλεθέρμανσης», λόγω της δρομολόγησης λύσεων για τις περιοχές μετάβασης που την καθιστούν μη επιλέξιμη προς το παρόν), ενώ επιπλέον πόροι ύψους 7 εκ. € μεταφέρονται στην Κατηγορία Δράσης 1.2. Οι πόροι αυτοί προέρχονται από τη δράση «Δίκτυο κέντρων συλλογής και διαχείρισης υπολειμματικής βιομάζας», η οποία μεταφέρεται στην Προτεραιότητα 1 στο πλαίσιο της ομαδοποίησης των δράσεων που αφορούν στην καινοτόμο επιχειρηματικότητα και των δράσεων τύπου Clean Industrial Deal.

Οι Προϋπολογισμοί των δράσεων ανά Κατηγορία Δράσης της Προτεραιότητας 2 διαμορφώνονται ως εξής:

Πίνακας 10. Κατανομή πόρων Προτεραιότητας 2 ανά Κατηγορία Δράσης και Δράση

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ / ΔΡΑΣΗ	ΠΠ	Νέος π/υ ΔΔ
2.1 Ενεργειακή αποδοτικότητα		
ΔΑΜ_2.1.1. Ενεργειακές αναβαθμίσεις δημόσιων/ δημοτικών κτιρίων (π.χ. Δημοτικές Υπηρεσίες, Σχολεία, Κέντρα Υγείας, κ.λπ.) και υποδομών (π.χ. Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων) (μεμονωμένα ή μέσω ενεργειακών κοινοτήτων)	45	43.160.818
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 2.1		43.160.818
2.2. Καθαρή ενέργεια		
ΔΑΜ_2.2.1. Στήριξη ενεργειακών κοινοτήτων για την ανάπτυξη δράσεων αυτοπαραγωγής (ενεργειακές κοινότητες)	48	12.487.300
ΔΑΜ_2.2.2. Εγκατάσταση αντλιών θερμότητας για θέρμανση/ ψύξη ή/και συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ που θα αξιοποιείται για θέρμανση/ψύξη με αντλίες θερμότητας	54	20.770.000
ΔΑΜ_2.2.3. Πράσινες και έξυπνες πόλεις	16	11.200.000
	44	8.000.000
	45	2.000.000
	48	4.000.000
	85	2.000.000
	86	996.000
ΔΑΜ_2.2.4. Στήριξη της αυτοπαραγωγής από καθαρές μορφές ενέργειας σε κατοικίες (μεμονωμένα)	48	1.365.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 2.2		62.818.300
2.3 Έξυπνη ενέργεια		
ΔΑΜ_2.3.1. Εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων	86	5.342.400
ΔΑΜ_2.3.2. Ενίσχυση για την εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης καθαρής ενέργειας μακράς διάρκειας	53	20.000.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 2.3		25.342.400
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2		131.321.518

4.2.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 2

Οι προτεινόμενες αλλαγές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 2 του Προγράμματος παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 11. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 2

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκρών				
PSO741. Επενδύσεις σε νέα ή αναβαθμισμένα δίκτυα και συστήματα χαμηλής, μέσης, υψηλής και υπερυψηλής τάσης	Ευρώ	9.200.000		Διαγραφή
PSO742. Λύσεις για αποθήκευση ενέργειας (RCO105)	MWh	1.080	857,75	↓
PSO744. Υποδομές εναλλακτικών καυσίμων (σημεία ανεφοδιασμού/ επαναφόρτισης) (RCO59)	Αριθμός	201	165	↓
PSO748. Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών (RCO14)	Αριθμός δημόσιων οργανισμών		2	Προσθήκη
PSO749. Κοινότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που υποστηρίζονται (RCO97)	Αριθμός κοινοτήτων		2	Προσθήκη

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
RCO01. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	Επιχειρήσεις	298		Διαγραφή
RCO02. Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις	298		Διαγραφή
RCO18. Κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	κατοικίες	1.304		Διαγραφή
RCO19. Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	Τετραγωνικά μέτρα	42.000	107.394	↑
RCO20. Δίκτυο αγωγών τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης που κατασκευάστηκε ή βελτιώθηκε πρόσφατα	Χιλιόμετρα	3,5		Διαγραφή
RCO22. Πρόσθετη παραγωγική ικανότητα για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (εκ της οποίας: ηλεκτρική, θερμική)	Εκατομμύρια Watt	127	53,83	↓
RCO34. Πρόσθετη ικανότητα για την ανακύκλωση των αποβλήτων	Τόνοι κατ' έτος	320.000		Διαγραφή
RCO60. Πόλεις και κωμοπόλεις με νέα ή εκσυγχρονισμένα ψηφιοποιημένα συστήματα αστικών συγκοινωνιών	Αριθμός πόλεων και κωμοπόλεων		2	Προσθήκη
Αποτελεσμάτων				
PSR746. Ωφελοούμενος πληθυσμός	Ποσοστό (%)	1.370.624		Διαγραφή
PSR747. Παραγόμενη ενέργεια που αποθηκεύεται	MW	150	2,35	↓
PSR748. Συνολική ισχύς εγκατεστημένων ηλεκτρικών φορτιστών	Αριθμός	10.050	8.250	↓
PSR750. Ωφελοούμενοι Δήμοι	Αριθμός	1		Διαγραφή
PSR751. Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά (RCR103)	Τόνοι κατ' έτος	320.000		Διαγραφή
RCR11. Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	Αριθμός χρηστών/έτος		3.000	Προσθήκη
RCR26. Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος		5.660 (τιμή βάσης 9.433)	Προσθήκη
RCR29. Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου*	Τόνοι Ισοδύναμου CO ₂ /έτος	115.510 (τιμή βάσης 172.773)	28.078 (τιμή βάσης 40.944)	↓
RCR31. Συνολική παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (εκ της οποίας: ηλεκτρική, θερμική)	MWh/έτος	1.398.595 (τιμή βάσης 1.164.308)	1.047.045 (τιμή βάσης 952.590)	↓
RCR32. Εγκατεστημένη πρόσθετη λειτουργική ικανότητα για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές	MW		2	Προσθήκη
RCR62. Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων υπηρεσιών δημόσιων συγκοινωνιών	Αριθμός χρηστών/έτος		5.000	Προσθήκη

Στο σύστημα δεικτών της Προτεραιότητας 2 του Προγράμματος προτείνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

▣ Προσθήκη των ακόλουθων δεικτών:

- **PSO748.** Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών (RCO14), για την ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της ανασχεδιασμένης δράσης ΔΑΜ_2.2.3 – Πράσινες και Έξυπνες Πόλεις.
- **PSO749.** Κοινότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που υποστηρίζονται (RCO97), για την ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της ανασχεδιασμένης δράσης ΔΑΜ_2.2.3 – Πράσινες και Έξυπνες Πόλεις.
- **RCR11.** Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών, για την ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της ανασχεδιασμένης δράσης ΔΑΜ_2.2.3 – Πράσινες και Έξυπνες Πόλεις.

- **RCR26.** Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα) , για την ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της ανασχεδιασμένης δράσης ΔΑΜ_2.2.3 – Πράσινες και Έξυπνες Πόλεις.
- **RCR32.** Εγκατεστημένη πρόσθετη λειτουργική ικανότητα για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, για την ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της ανασχεδιασμένης δράσης ΔΑΜ_2.2.3 – Πράσινες και Έξυπνες Πόλεις.
- **RCO60.** Πόλεις και κωμοπόλεις με νέα ή εκσυγχρονισμένα ψηφιοποιημένα συστήματα αστικών συγκοινωνιών, για την ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της ανασχεδιασμένης δράσης ΔΑΜ_2.2.3 – Πράσινες και Έξυπνες Πόλεις.
- **RCR62.** Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων υπηρεσιών δημόσιων συγκοινωνιών, για την ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της ανασχεδιασμένης δράσης ΔΑΜ_2.2.3 – Πράσινες και Έξυπνες Πόλεις.

Οι τιμές στόχου των ανωτέρω δεικτών και οι επιμέρους παραδοχές που έχουν τεθεί για τον υπολογισμό τους παρατίθενται στο Μεθοδολογικό Έγγραφο για το Πλαίσιο Επίδοσης του Προγράμματος.

▣ Διαγραφή των ακόλουθων δεικτών, για ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης των δράσεων της Προτεραιότητας:

- **PSO741.** Επενδύσεις σε νέα ή αναβαθμισμένα δίκτυα και συστήματα χαμηλής, μέσης, υψηλής και υπερυψηλής τάσης.
- **PSR746.** Ωφελούμενος πληθυσμός.
- **PSR750.** Ωφελούμενοι Δήμοι.
- **PSR751.** Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά (RCR103).
- **RCO01.** Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες).
- **RCO02.** Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις.
- **RCO18.** Κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση.
- **RCO20.** Δίκτυο αγωγών τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης που κατασκευάστηκε ή βελτιώθηκε πρόσφατα.
- **RCO34.** Πρόσθετη ικανότητα για την ανακύκλωση των αποβλήτων.

▣ Τροποποιήσεις στις τιμές στόχου των ακόλουθων δεικτών:

- **PSO742.** Λύσεις για αποθήκευση ενέργειας (RCO105). Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω μείωσης του προϋπολογισμού της Δράσης ΔΑΜ_2.3.2 «Ενίσχυση για την εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης καθαρής ενέργειας μακράς διάρκειας» και λόγω εξειδικευμένης στόχευσης για την οποία επανυπολογίστηκε η τιμή με μεγαλύτερη ακρίβεια (βλ. Μεθοδολογικό Έγγραφο).
- **PSO744.** Υποδομές εναλλακτικών καυσίμων (σημεία ανεφοδιασμού/ επαναφόρτισης) (RCO59). Μικρή μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω μικρής μείωσης του προϋπολογισμού και εξειδίκευσης της δράσης ΔΑΜ_2.2.3 – Πράσινες και Έξυπνες Πόλεις.
- **RCO19.** Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση. Αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω αύξησης του προϋπολογισμού σε σχετικές δράσεις και εξειδίκευσης της δράσης ΔΑΜ_2.2.3 – Πράσινες και Έξυπνες Πόλεις.
- **RCO22.** Πρόσθετη παραγωγική ικανότητα για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (εκ της οποίας: ηλεκτρική, θερμική). Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω επανυπολογισμού βάσει της εξειδίκευσης των σχετικών δράσεων και επανεκτίμησης του μοναδιαίου κόστους σε κάθε δράση (βλ. Μεθοδολογικό Έγγραφο).

- **PSR747.** Παραγόμενη ενέργεια που αποθηκεύεται. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω μείωσης του προϋπολογισμού της Δράσης ΔΑΜ_2.3.2 «Ενίσχυση για την εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης καθαρής ενέργειας μακράς διάρκειας» και λόγω εξειδικευμένης στόχευσης (βλ. Μεθοδολογικό Έγγραφο).
- **PSR748.** Συνολική ισχύς εγκατεστημένων ηλεκτρικών φορτιστών. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω μείωσης του αντίστοιχου προϋπολογισμού.
- **RCR29.** Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω αύξησης του προϋπολογισμού και εξειδίκευσης της δράσης ΔΑΜ_2.2.3 – Πράσινες και Έξυπνες Πόλεις.
- **RCR31.** Συνολική παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (εκ της οποίας: ηλεκτρική, θερμική). Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω μείωσης του αντίστοιχου προϋπολογισμού των δράσεων που συμβάλλουν στον δείκτη.

4.3. Προτεραιότητα 3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης – κυκλική οικονομία

4.3.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 3

Οι προτεινόμενες μεταβολές στους διαθέσιμους πόρων των Κατηγοριών Δράσεων της Προτεραιότητας 3 του Προγράμματος παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 12. Μεταβολές πόρων ανά Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 3

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ	π/υ ΔΔ	Μεταβολή ΔΔ	Νέα ΔΔ	Κοινοτική Συνδρομή	Μεταβολή ΚΣ	Νέα ΚΣ
3.1 Αναπροσαρμογή των εδαφών και των εγκαταστάσεων στα λιγνιτικά πεδία	52.000.001	10.000.000	62.000.001	44.200.000	8.500.000	52.700.000
3.2 Κυκλική οικονομία	10.000.000	-10.000.000	0	8.500.000	-8.500.000	0
ΣΥΝΟΛΟ	62.000.001	0	62.000.001	52.700.000	0	52.700.000

Στο πλαίσιο της 1ης αναθεώρησης του Προγράμματος προτείνεται η αύξηση των πόρων της Δράσης «Αναπροσαρμογή των εδαφών και των εγκαταστάσεων στα λιγνιτικά πεδία» που περιλαμβάνει την αναγέννηση και επανάχρηση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων και την υλοποίηση των υποδομών που είναι αναγκαίες στα λιγνιτικά πεδία για την ανάπτυξη νέων δράσεων και δραστηριοτήτων με στόχο τη μετάβαση των επηρεαζόμενων περιοχών σε ένα νέο οικονομικό μοντέλο, κατά 10 εκ. €, ώστε να συμπεριληφθούν και λιγνιτωρυχεία εκτός αυτών της ΔΕΗ, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει». Σημειώνεται ότι η δράση «Μονάδες ανακύκλωσης ΦΒ πάνελ και ηλεκτρικών συσσωρευτών (μπαταριών)», που περιλαμβάνεται στην Κατηγορία Δράσης 3.2, θα καλυφθεί από την ομαδοποιημένη Δράση που αφορά στην καινοτόμο επιχειρηματικότητα και στις δράσεις τύπου Clean Industrial Deal στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 1 (Κατηγορία Δράσης 1.2).

Οι Προϋπολογισμοί των δράσεων ανά Κατηγορία Δράσης της Προτεραιότητας 3 διαμορφώνονται ως εξής:

Πίνακας 13. Κατανομή πόρων Προτεραιότητας 2 ανά Κατηγορία Δράσης και Δράση

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ / ΔΡΑΣΗ	ΠΠ	Νέος π/υ ΔΔ
3.1 Αναπροσαρμογή των εδαφών και των εγκαταστάσεων στα λιγνιτικά πεδία		
ΔΑΜ_3.1.1. Αναπροσαρμογή των εδαφών και των εγκαταστάσεων στα λιγνιτικά πεδία	73	62.000.001
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 3.1		62.000.001
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3		62.000.001

4.3.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 3

Οι προτεινόμενες αλλαγές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 3 του Προγράμματος παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 14. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 3

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκρών				
RCO107. Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων	Ευρώ	10.000.000		Διαγραφή
RCO38. Επιφάνεια αποκαταστημένου εδάφους που υποστηρίζεται	Εκτάρια	1.156	844	↓
Αποτελεσμάτων				
PSR751. Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά (RCR103)	Τόννοι κατ' έτος	23.000		Διαγραφή
RCR52. Αποκατεστημένα εδάφη που χρησιμοποιούνται για χώρους πρασίνου, κοινωνικές κατοικίες, οικονομικές ή άλλες χρήσεις	Εκτάρια	1.156	844	↓

Στο σύστημα δεικτών της Προτεραιότητας 3 του Προγράμματος προτείνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

- ▣ Διαγραφή των ακόλουθων δεικτών, για ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης των δράσεων της Προτεραιότητας:
  - **RCO107.** Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων

- **PSR751.** Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά (RCR103)
- ▣ Τροποποιήσεις στις τιμές στόχου των ακόλουθων δεικτών:
  - **RCO38.** Επιφάνεια αποκαταστημένου εδάφους που υποστηρίζεται. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω μείωσης του προϋπολογισμού και εξειδίκευσης της δράσης ΔΑΜ_3.1.1 - Αναπροσαρμογή των εδαφών και των εγκαταστάσεων στα λιγνιτικά πεδία (βλ. Μεθοδολογικό Έγγραφο).
  - **RCR52.** Αποκατεστημένα εδάφη που χρησιμοποιούνται για χώρους πρασίνου, κοινωνικές κατοικίες, οικονομικές ή άλλες χρήσεις. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω αντιστοίχισης με τον Δείκτη RCO38.

4.4. Προτεραιότητα 4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση

4.4.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 4

Οι προτεινόμενες μεταβολές στους διαθέσιμους πόρους των Κατηγοριών Δράσεων της Προτεραιότητας 4 του Προγράμματος παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 15. Μεταβολές πόρων ανά Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 4

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ	π/υ ΔΔ	Μεταβολή ΔΔ	Νέα ΔΔ	Κοινοτική Συνδρομή	Μεταβολή ΚΣ	Νέα ΚΣ
4.1 Άμεσες παρεμβάσεις απασχόλησης και κοινωνικής συνοχής στις επηρεαζόμενες περιοχές	68.153.589	21.204.411	89.358.000	57.930.549	18.023.751	75.954.300
4.2 Προώθηση της απασχόλησης	77.416.475	3.954.996	81.371.471	64.917.788	4.247.962	69.165.750
4.3 Αναβάθμιση δεξιοτήτων και επανακατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού	102.589.916	-27.298.744	75.291.172	86.439.913	-22.442.418	63.997.495
4.4 Προσαρμοστικότητα εργαζομένων και επιχειρήσεων	25.799.022	-7.159.022	18.640.000	21.929.168	-6.085.168	15.844.000
4.5 Κοινωνικοοικονομική ένταξη	19.548.494	291.506	19.840.000	16.616.221	247.778	16.863.999
4.6 Υποδομές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης	24.953.812	-18.953.812	6.000.000	21.210.740	-16.110.740	5.100.000
4.7 Υποδομές κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας	5.886.282	-36.282	5.850.000	5.003.340	-30.840	4.972.500
4.8 Εξοικείωση - Ευαισθητοποίηση κοινωνικού και οικονομικού ιστού	7.758.410	1.448.751	9.207.161	6.502.381	1.323.704	7.826.085
ΣΥΝΟΛΟ	332.106.000	-26.548.196	305.557.804	280.550.100	-20.825.971	259.724.129

Αναφορικά με τις ανωτέρω μεταβολές πόρων σημειώνονται τα ακόλουθα:

■ Η πραγματική μεταβολή των πόρων της Κατηγορίας Δράσης 4.1 είναι αύξηση κατά 27.358.411 €, δεδομένου ότι ποσό 6.154.000€ μεταφέρεται στην αντίστοιχη Κατηγορία Δράσης της διακριτής Προτεραιότητας για το Νότιο Αιγαίο. Οι μεταβολές στις επιμέρους Δράσεις περιλαμβάνουν:

- Αύξηση του π/υ της Δράσης «Κέντρα Δεξιοτήτων και Απασχόλησης για ανέργους, εργαζόμενους και εργοδότες», κατά 13,9 εκ. €, λόγω της γεωγραφικής της διεύρυνσης και στις περιφέρειες Κρήτης & Βορείου Αιγαίου, ενώ ποσό 6,15 εκ. € διατίθεται στην αντίστοιχη δράση της Προτεραιότητας 5Α για το Νότιο Αιγαίο. Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη ανάγκη έχει διατυπωθεί από τοπικούς και θεσμικούς φορείς των νησιωτικών περιοχών και προκύπτει από την αναντιστοιχία δεξιοτήτων και αναγκών της αγοράς εργασίας αφενός⁴, αλλά και τη μονοκαλλιέργεια συγκεκριμένων κλάδων στις νησιωτικές περιοχές (τουρισμός, κατασκευές).
- Αύξηση του π/υ της «Δράσης Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις Συμβουλευτικής, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Πιστοποίησης Δεξιοτήτων για εργαζόμενους και αυτοαπασχολούμενους σε επισφαλείς θέσεις στις Περιφέρειες της Δυτικής Μακεδονίας και της Πελοποννήσου» κατά 10,1 εκ €, προκειμένου να καλυφθεί το αυξημένο ενδιαφέρον στις Περιφέρειες παρέμβασης του Προγράμματος.
- Κατάργηση της Δράσης «Πρόγραμμα επιχορήγησης εργασιακής μετεγκατάστασης ανέργων για την απασχόληση σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον Δήμο Μεγαλόπολης της Περιφέρειας Πελοποννήσου και στους Δήμους των ΠΕ Κοζάνης και ΠΕ Φλώρινας της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας», δεδομένου ότι αντίστοιχο πρόγραμμα για τις παραπάνω περιοχές έχει υλοποιηθεί από τη ΔΥΠΑ το 2022 και την εκτίμηση ότι ο στόχος των ΝΘΕ μπορεί να εξυπηρετηθεί πιο στοχευμένα από τη δράση των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης.

Η ανωτέρω αύξηση των πόρων της Κατηγορίας Δράσης 4.1 πραγματοποιείται με μεταφορά πόρων από την Κατηγορία Δράσης 4.6 και τη Δράση «Πράσινες εκπαιδευτικές υποδομές» (μετονομασία της Δράσης «Green School – ΔΥΠΑ» και διεύρυνση του αντικειμένου της δράσης, ώστε να συμπεριλάβει εν γένει τις εκπαιδευτικές υποδομές).

⁴ Σύμφωνα με την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (2021), το 60% των επιχειρήσεων στα νησιά του Νοτίου Αιγαίου αντιμετωπίζει δυσκολίες στην εύρεση κατάλληλα καταρτισμένου προσωπικού, ενώ σύμφωνα με τον ΣΕΤΕ (2023), μόνο το 35% των εργαζομένων στον τουρισμό διαθέτει επαρκείς ψηφιακές δεξιότητες, όταν η ζήτηση από τις επιχειρήσεις για εργαζόμενους αντίστοιχων δεξιοτήτων ανέρχεται στο 70%.

- Η πραγματική μεταβολή των πόρων της Κατηγορίας Δράσης 4.2 είναι αύξηση κατά 7.447.526 €, δεδομένου ότι ποσό 3.492.530 € μεταφέρεται στην αντίστοιχη Κατηγορία Δράσης της διακριτής Προτεραιότητας για το Νότιο Αιγαίο. Οι μεταβολές στις επιμέρους Δράσεις περιλαμβάνουν την αύξηση των διαθέσιμων πόρων της Δράσης «Ολοκληρωμένα προγράμματα προώθησης στην απασχόληση για ανέργους (Δράσεις Συμβουλευτικής – Κατάρτισης, Πρακτικής Άσκησης)» κατά περίπου 5 εκ. € και μικρή μείωση των διαθέσιμων πόρων στις υπόλοιπες δράσεις (στρογγυλοποιήσεις).
- Οι διαθέσιμοι πόροι της Κατηγορίας Δράσης 4.3 μειώνονται κατά 27,5 εκ. € (με την πραγματική μείωση να ανέρχεται σε 23,4 εκ. € λόγω της μεταφοράς ποσού 3,9 εκ. € στην αντίστοιχη Κατηγορία Δράσης της διακριτής Προτεραιότητας για το Νότιο Αιγαίο). Επίσης, οι επιμέρους δράσεις της συγκεκριμένης κατηγορίας ομαδοποιούνται / συγκεντρώνονται στη νέα δράση «Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης για το σύνολο του εργατικού δυναμικού», π/υ 75,3 εκ. €, για λόγους απλοποίησης και βελτίωσης της ευελιξίας του Προγράμματος.

Οι Προϋπολογισμοί των νέων ομαδοποιημένων δράσεων ανά Κατηγορία Δράσης της Προτεραιότητας 4 διαμορφώνονται ως εξής:

Πίνακας 16. Κατανομή πόρων Προτεραιότητας 4 ανά Κατηγορία Δράσης και Δράση

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ / ΔΡΑΣΗ	ΠΠ	Νέος π/υ ΔΔ
4.1 Άμεσες παρεμβάσεις απασχόλησης και κοινωνικής συνοχής στις επηρεαζόμενες περιοχές		
ΔΑΜ_4.1.1. Κέντρα Δεξιοτήτων και Απασχόλησης για ανέργους, εργαζόμενους και εργοδότες (υπηρεσίες ενημέρωσης, συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού, βραχείας διάρκειας επαγγελματική κατάρτιση)	134	38.846.000
ΔΑΜ_4.1.2. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις Συμβουλευτικής, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Πιστοποίησης Δεξιοτήτων για εργαζόμενους και αυτοαπασχολούμενους σε επισφαλείς θέσεις στις Περιφέρειες της Δυτικής Μακεδονίας και της Πελοποννήσου	134	20.300.000
ΔΑΜ_4.1.3. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις Συμβουλευτικής, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Πιστοποίησης Δεξιοτήτων για ανέργους στις Περιφέρειες της Δυτικής Μακεδονίας και της Πελοποννήσου	134	20.136.000
ΔΑΜ_4.1.4. Ειδικό Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση ανέργων, πρώην εργαζομένων στις επιχειρήσεις που επλήγησαν λόγω της απολιγνιτοποίησης στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και της Πελοποννήσου	134	10.076.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 4.1		89.358.000
4.2 Προώθηση της απασχόλησης		
ΔΑΜ_4.2.1. Ολοκληρωμένα προγράμματα προώθησης στην απασχόληση για ανέργους (Δράσεις Συμβουλευτικής – Κατάρτισης, Πρακτικής Άσκησης)	134	42.368.471
ΔΑΜ_4.2.2. Επιδότηση θέσεων εργασίας για την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας	143	10.500.000
ΔΑΜ_4.2.3. Επιδότηση θέσεων εργασίας για προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης στους τομείς της Πράσινης και Γαλάζιας Ενέργειας και του βιώσιμου τουρισμού	134	9.843.000
ΔΑΜ_4.2.4. Προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας - πρακτικής άσκησης για νέους	136	18.660.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 4.2		81.371.471
4.3 Αναβάθμιση δεξιοτήτων και επανακατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού		
ΔΑΜ_4.3.1. Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης για το σύνολο του εργατικού δυναμικού	134	75.291.172
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 4.3		75.291.172
4.4 Προσαρμοστικότητα εργαζομένων και επιχειρήσεων		
ΔΑΜ_4.4.1. Ολοκληρωμένα προγράμματα προσαρμογής εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων στις απαιτήσεις της μεταλινιτικής οικονομίας και της πράσινης οικονομίας	146	18.640.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 4.4		18.640.000
4.5 Κοινωνικοοικονομική ένταξη		
ΔΑΜ_4.5.1. Προγράμματα εξατομικευμένης παρέμβασης για άτομα από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού για την επανένταξη τους στην απασχόληση	153	11.500.000
ΔΑΜ_4.5.2. Προγράμματα εξατομικευμένης παρέμβασης για άνεργους νέους με υλοποίηση δράσεων διάγνωσης αναγκών, επαγγελματικής συμβουλευτικής και κοινωνικής ενδυνάμωσης	136	8.340.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 4.5		19.840.000
4.6 Υποδομές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης		
ΔΑΜ_4.6.1. Πράσινες εκπαιδευτικές υποδομές	124	6.000.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 4.6		6.000.000
4.7 Υποδομές κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας		
ΔΑΜ_4.7.1. Αναβάθμιση των κοινωνικο-προνοιακών δομών, εκσυγχρονισμός εξοπλισμού και προσαρμογή ωρών λειτουργίας στις ανάγκες των εργαζομένων και των αναζητούντων εργασία	127	5.850.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 4.7		5.850.000
4.8 Εξοικείωση - Ευαισθητοποίηση κοινωνικού και οικονομικού ιστού		

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ / ΔΡΑΣΗ	ΠΠ	Νέος π/υ ΔΔ
ΔΑΜ_4.8.1. Προγράμματα διά βίου μάθησης για το περιβάλλον, την πράσινη οικονομία, τις ψηφιακές δεξιότητες και την επιχειρηματικότητα	151	9.207.161
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 4.8		9.207.161
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4		305.557.804

4.4.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 4

Οι προτεινόμενες αλλαγές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 4 του Προγράμματος παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 17. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 4

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκρών				
EECO02. Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Άτομα	21.909	22.506	↑
EECO04. Οικονομικά αδρανή άτομα	Άτομα	806		Διαγραφή
EECO05. Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	Άτομα	6.329	7.833	↑
EECO07. Αριθμός νέων ηλικίας 18-29 ετών	Άτομα	3.377	3.377	—
PSO743. Άτομα (16-66+) που παρακολούθησαν προγράμματα διά βίου μάθησης	Άτομα	12.031	7.366	↓
RCO101. ΜΜΕ που επενδύουν σε δεξιότητες για έξυπνη εξειδίκευση, βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα	Επιχειρήσεις	200		Διαγραφή
RCO67. Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	Άτομα	562	118	↓
RCO70. Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	Άτομα/έτος	605	603	↓
PSO747. Φορείς που υλοποιούν δράσεις ενεργής ένταξης ατόμων μειονεκτούσων ομάδων σε περιοχές εφαρμογής του ΠΔΑΜ	Αριθμός		5	Προσθήκη
Αποτελεσμάτων				
EECR01. Συμμετέχοντες που αναζητούν εργασία αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Άτομα	242		Διαγραφή
EECR03. Συμμετέχοντες που αποκτούν τυπικό επαγγελματικό προσόν αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Άτομα	11.744	12.134	↑
EECR04. Συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Άτομα	12.523	12.823	↑
PSR749. Άτομα (16-66+) που παρακολούθησαν προγράμματα δια βίου μάθησης και έλαβαν βεβαίωση παρακολούθησης	Άτομα	3.008	3.683	↑
PSR753. Ωφελούμενοι περιοχών ΠΔΑΜ που λαμβάνουν υπηρεσίες ενεργής ένταξης	Άτομα		1.405	Προσθήκη
RCR71. Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	χρήστες/έτος	1.780	317	↓
RCR74. Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας	χρήστες/έτος	303	302	↓
RCR98. Προσωπικό ΜΜΕ που ολοκληρώνει κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων για έξυπνη εξειδίκευση, για βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα (ανά είδος δεξιοτήτων: τεχνικές, διαχειριστικές, επιχειρηματικές, πράσινες, άλλες)	Άτομα	6.000		Διαγραφή

Στο σύστημα δεικτών της Προτεραιότητας 4 του Προγράμματος προτείνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

▣ Προσθήκη των ακόλουθων δεικτών:

- **PSO747.** Φορείς που υλοποιούν δράσεις ενεργής ένταξης ατόμων μειονεκτούσων ομάδων σε περιοχές εφαρμογής του ΠΔΑΜ, για ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της δράσης ΔΑΜ_4.5.1:

Προγράμματα εξατομικευμένης παρέμβασης για άτομα από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού για την επανένταξη τους στην απασχόληση, στη θέση του δείκτη **EEO04**. Οικονομικώς αδρανή άτομα.

- **PSR753**. Ωφελούμενοι περιοχών ΠΔΑΜ που λαμβάνουν υπηρεσίες ενεργής ένταξης, για ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της δράσης ΔΑΜ_4.5.1: Προγράμματα εξατομικευμένης παρέμβασης για άτομα από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού για την επανένταξη τους στην απασχόληση, στη θέση του δείκτη **EEO01**. Συμμετέχοντες που αναζητούν εργασία αμέσως μετά τη συμμετοχή τους.

Οι τιμές στόχου των ανωτέρω δεικτών και οι επιμέρους παραδοχές που έχουν τεθεί για τον υπολογισμό τους παρατίθενται στο Μεθοδολογικό Έγγραφο για το Πλαίσιο Επίδοσης του Προγράμματος.

■ Διαγραφή των ακόλουθων δεικτών:

- **EEO04**. Οικονομικώς αδρανή άτομα. Ο δείκτης αντικαταστάθηκε από τον **PSO747**. Φορείς που υλοποιούν δράσεις ενεργής ένταξης ατόμων μειονεκτουσών ομάδων σε περιοχές εφαρμογής του ΠΔΑΜ, για ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της δράσης ΔΑΜ_4.5.1, Προγράμματα εξατομικευμένης παρέμβασης για άτομα από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού για την επανένταξη τους στην απασχόληση.
- **RCO101**. ΜΜΕ που επενδύουν σε δεξιότητες για έξυπνη εξειδίκευση, βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα. Ο δείκτης αντικαταστάθηκε από τον **EEO05**. Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων, για ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της δράσης ΔΑΜ_4.4.1: Ολοκληρωμένα προγράμματα προσαρμογής εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων στις απαιτήσεις της μεταλινιτικής οικονομίας και της πράσινης οικονομίας.
- **EEO01**. Συμμετέχοντες που αναζητούν εργασία αμέσως μετά τη συμμετοχή τους. Ο δείκτης αντικαταστάθηκε από τον **PSR753**. Ωφελούμενοι περιοχών ΠΔΑΜ που λαμβάνουν υπηρεσίες ενεργής ένταξης, για ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της δράσης ΔΑΜ_4.5.1, Προγράμματα εξατομικευμένης παρέμβασης για άτομα από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού για την επανένταξη τους στην απασχόληση.
- **RCR98**. Προσωπικό ΜΜΕ που ολοκληρώνει κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων για έξυπνη εξειδίκευση, για βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα (ανά είδος δεξιοτήτων: τεχνικές, διαχειριστικές, επιχειρηματικές, πράσινες, άλλες). Ο δείκτης αντικαταστάθηκε από τον **EEO03**. Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά την αποχώρησή τους, για ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της δράσης ΔΑΜ_4.4.1: Ολοκληρωμένα προγράμματα προσαρμογής εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων στις απαιτήσεις της μεταλινιτικής οικονομίας και της πράσινης οικονομίας.

■ Τροποποιήσεις στις τιμές στόχου των ακόλουθων δεικτών:

- **EEO02**. Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων. Μικρή αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω αντίστοιχης αύξησης του προϋπολογισμού των σχετικών Δράσεων της Προτεραιότητας.
- **EEO05**. Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων. Μικρή αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω αντίστοιχης αύξησης του προϋπολογισμού των σχετικών Δράσεων της Προτεραιότητας.
- **PSO743**. Άτομα (16-66+) που παρακολούθησαν προγράμματα διά βίου μάθησης. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω ορθολογικότερης επανεκτίμησης βάσει επικαιροποιημένου σχεδιασμού και εξειδίκευσης της Δράσης ΔΑΜ_4.8.1 Προγράμματα διά βίου μάθησης για το περιβάλλον, την πράσινη οικονομία, τις ψηφιακές δεξιότητες και την επιχειρηματικότητα.
- **RCO67**. Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω επανασχεδιασμού της Δράσης ΔΑΜ_4.6.1 Πράσινες εκπαιδευτικές υποδομές και μεγάλης μείωσης του προϋπολογισμού της.

- **RCO70.** Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης). Ελάχιστη μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω ακριβέστερου επανυπολογισμού.
- **EECR03.** Συμμετέχοντες που αποκτούν τυπικό επαγγελματικό προσόν αμέσως μετά τη συμμετοχή τους. Μικρή αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω αντίστοιχης αύξησης του προϋπολογισμού των σχετικών Δράσεων της Προτεραιότητας.
- **EECR04.** Συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη συμμετοχή τους. Μικρή αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω αντίστοιχης αύξησης του προϋπολογισμού των σχετικών Δράσεων της Προτεραιότητας.
- **PSR749.** Άτομα (16-66+) που παρακολούθησαν προγράμματα δια βίου μάθησης και έλαβαν βεβαίωση παρακολούθησης. Αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω επανεκτίμησης βάσει επικαιροποιημένου σχεδιασμού και εξειδίκευσης της Δράσης ΔΑΜ_4.8.1 Προγράμματα διά βίου μάθησης για το περιβάλλον, την πράσινη οικονομία, τις ψηφιακές δεξιότητες και την επιχειρηματικότητα.
- **RCR71.** Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω επανασχεδιασμού της Δράσης ΔΑΜ_4.6.1 Πράσινες εκπαιδευτικές υποδομές και μεγάλης μείωσης του προϋπολογισμού της.
- **RCR74.** Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας. Ελάχιστη μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω ακριβέστερου επανυπολογισμού.

4.5. Προτεραιότητα 5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας

4.5.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 5

Οι προτεινόμενες μεταβολές στους διαθέσιμους πόρους των Κατηγοριών Δράσεων της Προτεραιότητας 5 του Προγράμματος παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 18. Μεταβολές πόρων ανά Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 5

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ	π/υ ΔΔ	Μεταβολή ΔΔ	Νέα ΔΔ	Κοινοτική Συνδρομή	Μεταβολή ΚΣ	Νέα ΚΣ
5.1 Ποιότητα ζωής και ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε αστικές και αγροτικές περιοχές	32.703.852	9.189.089	41.892.941	27.357.044	8.251.953	35.608.997
5.2 Ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις για Greco Islands	56.042.348	-26.767.148	29.275.200	43.536.576	-18.652.656	24.883.920
ΣΥΝΟΛΟ	88.746.200	-17.578.059	71.168.141	70.893.620	-10.400.703	60.492.917

Αναφορικά με τις ανωτέρω μεταβολές πόρων σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Οι διαθέσιμοι πόροι της Κατηγορίας Δράσης 5.1 προτείνεται να αυξηθούν κατά 9.189.089 €, για την ενίσχυση των δράσεων βιώσιμης αστικής και αγροτικής ανάπτυξης και προστασίας και ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς⁵. Η πραγματική αύξηση είναι 11.836.148 €, δεδομένου ότι ποσό 2.647.059 € μεταφέρεται στην αντίστοιχη Κατηγορία Δράσης της διακριτής Προτεραιότητας για το Νότιο Αιγαίο.
- Η πραγματική μεταβολή των πόρων της Κατηγορίας Δράσης 5.2 είναι μικρή αύξηση κατά 1.703.852 €, δεδομένου ότι ποσό 28.471.000 € μεταφέρεται στην αντίστοιχη Κατηγορία Δράσης της διακριτής Προτεραιότητας για το Νότιο Αιγαίο.

Οι Προϋπολογισμοί των δράσεων ανά Κατηγορία Δράσης της Προτεραιότητας 5 διαμορφώνονται ως εξής:

Πίνακας 19. Κατανομή πόρων Προτεραιότητας 5 ανά Κατηγορία Δράσης και Δράση

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ / ΔΡΑΣΗ	ΠΠ	Νέος π/υ ΔΔ
5.1 Ποιότητα ζωής και ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε αστικές και αγροτικές περιοχές		
ΔΑΜ_5.1.1. Έργα βιώσιμης αστικής και αγροτικής ανάπτυξης	169	22.352.941
ΔΑΜ_5.1.2. Έργα προστασίας και ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς	166	19.540.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 5.1		41.892.941
5.2 Ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις για Greco Islands		
ΔΑΜ_5.2.1. Greco islands: Δράσεις ευαισθητοποίησης	46	300.000
ΔΑΜ_5.2.2. Greco islands: Εγκατάσταση αντλιών θερμότητας για θέρμανση/ ψύξη ή/και συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ που θα αξιοποιείται για θέρμανση/ψύξη με αντλίες θερμότητας	52	1.500.000
ΔΑΜ_5.2.3. Greco islands: Εγκατάσταση αντλιών θερμότητας για θέρμανση/ ψύξη ή/και συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ που θα αξιοποιείται για θέρμανση/ψύξη με αντλίες θερμότητας (εκτός γεωθεμίας)	48	1.500.000
ΔΑΜ_5.2.4. Greco islands: Ενεργειακές αναβαθμίσεις δημόσιων/ δημοτικών κτιρίων (π.χ. Δημοτικές Υπηρεσίες, Σχολεία, Κέντρα Υγείας, κ.λπ.) και υποδομών (π.χ. Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων) (μεμονωμένα ή μέσω ενεργειακών κοινοτήτων)	45	2.470.000
ΔΑΜ_5.2.5. Greco islands: Ενεργειακές αναβαθμίσεις κατοικιών (μεμονωμένα ή μέσω ενεργειακών κοινοτήτων)	42	2.970.000
ΔΑΜ_5.2.6. Greco islands: Ενεργειακές αναβαθμίσεις κτιρίων γραφείων και κτιρίων παραγωγικών μονάδων (μεμονωμένα ή μέσω ενεργειακών κοινοτήτων)	40	3.200.000
ΔΑΜ_5.2.7. Greco islands: Έξυπνα ενεργειακά δίκτυα και συστήματα ΤΠΕ	53	1.600.000
ΔΑΜ_5.2.8. Greco islands: Έργα βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ηλεκτροκίνηση)	86	235.200
ΔΑΜ_5.2.9. Greco islands: Έργα βιώσιμης αστικής κινητικότητας (πεζοδρομήσεις και ποδηλατόδρομοι)	81	3.400.000
ΔΑΜ_5.2.10. Greco islands: Ευφυείς κοινότητες	16	1.500.000
ΔΑΜ_5.2.11. Greco islands: Προώθηση μέτρων αυτοπαραγωγής (ενεργειακές κοινότητες)	48	2.600.000
ΔΑΜ_5.2.12. Greco islands: Υβριδικοί σταθμοί	55	8.000.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 5.2		29.275.200
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5		71.168.141

⁵ Από το έργο του του Τεχνικού Συμβούλου για την Υποστήριξη των Δικαιούχων έχουν διαπιστωθεί σχετικές ανάγκες και ώριμα έργα.

4.5.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 5

Οι προτεινόμενες αλλαγές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 5 του Προγράμματος παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 20. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 5

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
PSO745. Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται* (RCO075)	Αριθμός	5		Διαγραφή
PSO752. Πρωτοβουλίες για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συνεισφορές σε πρωτοβουλίες	1	5	↑
Αποτελεσμάτων				
PSR750. Ωφελούμενοι Δήμοι	Αριθμός	31	16	↓

Στο σύστημα δεικτών της Προτεραιότητας 5 του Προγράμματος προτείνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

■ Διαγραφή των ακόλουθων δεικτών:

- **PSO745.** Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται (RCO075) και αντικατάστασή του από τον **PSO752**, για ορθότερη αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης της προτεραιότητας σε συνάφεια με τα επιλεγμένα Πεδία Παρέμβασης.

■ Τροποποιήσεις στις τιμές στόχου των ακόλουθων δεικτών:

- **PSO752.** Πρωτοβουλίες για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. Αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω αντικατάστασης με αυτόν του δείκτη **PSO745**.
- **PSR750.** Ωφελούμενοι Δήμοι. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω ορθής επανεκτίμησης των ωφελούμενων Δήμων των περιοχών παρέμβασης.

4.6. Προτεραιότητα 5Α. Δράσεις Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

4.6.1. Κατανομή πόρων της νέας Προτεραιότητας 5Α ανά Κατηγορία Δράσεων

Στην νέα Προτεραιότητα 5Α μεταφέρονται συνολικοί πόροι ύψους 68.555.837€ από τις αντίστοιχες Κατηγορίες Δράσεων των Προτεραιοτήτων του Προγράμματος, λόγω κανονιστικής υποχρέωσης δεδομένου ότι ανήκει στην κατηγορία Περιφερειών σε μετάβαση με διαφορετικό ποσοστό συγχρηματοδότησης από τις υπόλοιπες περιφέρειες (70%). Η προτεινόμενη κατανομή των διαθέσιμων πόρων ανά Κατηγορία Δράσης παρατίθεται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 21. Κατανομή πόρων ανά Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 5Α

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ	π/υ ΔΔ	Μεταβολή ΔΔ	Νέα ΔΔ	Κοινοτική Συνδρομή	Μεταβολή ΚΣ	Νέα ΚΣ
1.1 Έρευνα - καινοτομία - προηγμένες τεχνολογίες_NA		444.000	444.000		310.800	310.800
1.2 Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ και ΜΜΕ - Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων_NA		9.607.099	9.607.099		6.724.969	6.724.969
1.3 Υποδομές και μηχανισμοί επιχειρηματικότητας_NA		6.150.000	6.150.000		4.305.000	4.305.000
2.1 Ενεργειακή αποδοτικότητα_NA		4.169.582	4.169.582		2.918.707	2.918.707
2.2. Καθαρή ενέργεια_NA		1.307.700	1.307.700		915.390	915.390
2.3 Έξυπνη ενέργεια_NA		1.411.200	1.411.200		987.840	987.840
4.1 Άμεσες παρεμβάσεις απασχόλησης και κοινωνικής συνοχής στις επηρεαζόμενες περιοχές		6.154.000	6.154.000		4.307.800	4.307.800
4.2 Προώθηση της απασχόλησης_NA		3.492.530	3.492.530		2.444.771	2.444.771
4.3 Αναβάθμιση δεξιοτήτων και επανακατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού_NA		3.908.828	3.908.828		2.736.179	2.736.179
4.8 Εξοικείωση - Ευαισθητοποίηση κοινωνικού και οικονομικού ιστού_NA		792.839	792.839		554.987	554.987
5.1 Ποιότητα ζωής και ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε αστικές και αγροτικές περιοχές_NA		2.647.059	2.647.059		1.852.941	1.852.941
5.2 Ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις για Greco Islands_NA		28.471.000	28.471.000		19.929.700	19.929.700
Σύνολο Προτεραιότητας 5Α		68.555.837	68.555.837		47.989.084	47.989.084

Οι Προϋπολογισμοί των δράσεων ανά Κατηγορία Δράσης της Προτεραιότητας 5Α διαμορφώνονται ως εξής:

Πίνακας 22. Κατανομή πόρων Προτεραιότητας 5Α ανά Κατηγορία Δράσης και Δράση

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ / ΔΡΑΣΗ	ΠΠ	Νέος π/υ ΔΔ
1.1 Έρευνα - καινοτομία - προηγμένες τεχνολογίες_NA		
ΔΑΜ_1.1.3. Πιλοτικές Δράσεις Κοινωνικής Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας_NA	27	120.000
	29	60.000
	30	60.000
ΔΑΜ_1.1.7. Βιομηχανικά Διδακτορικά	12	204.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 1.1_NA		444.000
1.2 Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ και ΜΜΕ - Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων_NA		
ΔΑΜ_1.2.1. Ενίσχυση ΠΜΕ και ΜΜΕ για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας τους_NA	21	9.607.099
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 1.2_NA		9.607.099
1.3 Υποδομές και μηχανισμοί επιχειρηματικότητας_NA		
ΔΑΜ_1.3.1. Μηχανισμός Στήριξης της Επιχειρηματικότητας για τη Δίκαιη Μετάβαση_NA	21	6.150.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 1.3_NA		6.150.000
2.1 Ενεργειακή αποδοτικότητα_NA		
ΔΑΜ_2.1.1. Ενεργειακές αναβαθμίσεις δημόσιων/ δημοτικών κτιρίων (π.χ. Δημοτικές Υπηρεσίες, Σχολεία, Κέντρα Υγείας, κ.λπ.) και υποδομών (π.χ. Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων) (μεμονωμένα ή μέσω ενεργειακών κοινοτήτων)_NA	45	4.169.582
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 2.1_NA		4.169.582
2.2. Καθαρή ενέργεια_NA		

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ / ΔΡΑΣΗ	ΠΠ	Νέος π/υ ΔΔ
ΔΑΜ_2.2.1. Στήριξη ενεργειακών κοινοτήτων για την ανάπτυξη δράσεων αυτοπαραγωγής (ενεργειακές κοινότητες)_NA	48	1.307.700
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 2.2_NA		1.307.700
2.3 Έξυπνη ενέργεια_NA		
ΔΑΜ_2.3.1. Εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων_NA	86	1.411.200
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 2.3_NA		1.411.200
4.1 Άμεσες παρεμβάσεις απασχόλησης και κοινωνικής συνοχής στις επηρεαζόμενες περιοχές		
ΔΑΜ_4.1.1. Κέντρα Δεξιότητων και Απασχόλησης για ανέργους, εργαζόμενους και εργοδότες (υπηρεσίες ενημέρωσης, συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού, βραχείας διάρκειας επαγγελματική κατάρτιση)	134	6.154.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 4.1_NA		6.154.000
4.2 Προώθηση της απασχόλησης_NA		
ΔΑΜ_4.2.1. Ολοκληρωμένα προγράμματα προώθησης στην απασχόληση για ανέργους (Δράσεις Συμβουλευτικής – Κατάρτισης, Πρακτικής Άσκησης)_NA	134	2.631.530
ΔΑΜ_4.2.3. Επιδότηση θέσεων εργασίας για προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης στους τομείς της Πράσινης και Γαλάζιας Ενέργειας και του βιώσιμου τουρισμού_NA	134	861.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 4.2_NA		3.492.530
4.3 Αναβάθμιση δεξιοτήτων και επανακατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού_NA		
ΔΑΜ_4.3.1. Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης για το σύνολο του εργατικού δυναμικού_NA	134	3.908.828
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 4.3_NA		3.908.828
4.8 Εξοικείωση - Ευαισθητοποίηση κοινωνικού και οικονομικού ιστού_NA		
ΔΑΜ_4.8.1. Προγράμματα διά βίου μάθησης για το περιβάλλον, την πράσινη οικονομία, τις ψηφιακές δεξιότητες και την επιχειρηματικότητα_NA	151	792.839
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 4.8_NA		792.839
5.1 Ποιότητα ζωής και ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε αστικές και αγροτικές περιοχές_NA		
ΔΑΜ_5.1.1. Έργα βιώσιμης αστικής και αγροτικής ανάπτυξης_NA	169	2.647.059
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 5.1_NA		2.647.059
5.2 Ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις για Greco Islands_NA		
ΔΑΜ_5.2.1. Greco islands: Δράσεις ευαισθητοποίησης_NA	46	650.000
ΔΑΜ_5.2.2. Greco islands: Εγκατάσταση αντλιών θερμότητας για θέρμανση/ ψύξη ή/και συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ που θα αξιοποιείται για θέρμανση/ψύξη με αντλίες θερμότητας_NA	52	500.000
ΔΑΜ_5.2.3. Greco islands: Εγκατάσταση αντλιών θερμότητας για θέρμανση/ ψύξη ή/και συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ που θα αξιοποιείται για θέρμανση/ψύξη με αντλίες θερμότητας (εκτός γεωθερμίας)_NA	48	500.000
ΔΑΜ_5.2.4. Greco islands: Ενεργειακές αναβαθμίσεις δημόσιων/ δημοτικών κτιρίων (π.χ. Δημοτικές Υπηρεσίες, Σχολεία, Κέντρα Υγείας, κ.λπ.) και υποδομών (π.χ. Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων) (μεμονωμένα ή μέσω ενεργειακών κοινοτήτων)_NA	45	1.520.000
ΔΑΜ_5.2.5. Greco islands: Ενεργειακές αναβαθμίσεις κατοικιών (μεμονωμένα ή μέσω ενεργειακών κοινοτήτων)_NA	42	2.970.000
ΔΑΜ_5.2.6. Greco islands: Ενεργειακές αναβαθμίσεις κτιρίων γραφείων και κτιρίων παραγωγικών μονάδων (μεμονωμένα ή μέσω ενεργειακών κοινοτήτων)_NA	40	1.920.000
ΔΑΜ_5.2.7. Greco islands: Έξυπνα ενεργειακά δίκτυα και συστήματα ΤΠΕ_NA	53	2.800.000
ΔΑΜ_5.2.8. Greco islands: Έργα βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ηλεκτροκίνηση)_NA	86	411.000
ΔΑΜ_5.2.10. Greco islands: Ευφυείς κοινότητες_NA	16	1.250.000
ΔΑΜ_5.2.11. Greco islands: Προώθηση μέτρων αυτοπαραγωγής (ενεργειακές κοινότητες)_NA	48	1.950.000
ΔΑΜ_5.2.12. Greco islands: Υβριδικοί σταθμοί_NA	55	14.000.000
Σύνολο Κατηγορίας Δράσης 5.2_NA		28.471.000
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5A		68.555.837

4.6.2. Σύστημα δεικτών Προτεραιότητας 5A

Οι δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 5A του Προγράμματος παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 23. Δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 5A

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκρών				
ΕΕC002. Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Άτομα		1.503	Προσθήκη

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
EEO05. Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	Άτομα		459	Προσθήκη
PSO743. Άτομα (16-66+) που παρακολούθησαν προγράμματα διά βίου μάθησης	Άτομα		634	Προσθήκη
PSO744. Υποδομές εναλλακτικών καυσίμων (σημεία ανεφοδιασμού/ επαναφόρτισης) (RCO59)	Αριθμός		42	Προσθήκη
PSO752. Πρωτοβουλίες για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	Αριθμός		1	Προσθήκη
RCO01. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	Αριθμός		146	Προσθήκη
RCO02. Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	Αριθμός		19	Προσθήκη
RCO04. Επιχειρήσεις χωρίς χρηματοδοτική υποστήριξη	Αριθμός		127	Προσθήκη
RCO10. Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς	Αριθμός		1	Προσθήκη
RCO19. Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	Τετραγωνικά μέτρα		8.423	Προσθήκη
RCO22. Πρόσθετη παραγωγική ικανότητα για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (εκ τη οποίας: ηλεκτρική, θερμική)	MW		4	Προσθήκη
Αποτελεσμάτων				
EEO03. Συμμετέχοντες που αποκτούν τυπικό επαγγελματικό προσόν αμέσως μετά τη συμμετοχή τους (*)	Άτομα		1.083	Προσθήκη
EEO04. Συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη συμμετοχή τους (*)	Άτομα		801	Προσθήκη
PSR748. Συνολική ισχύς εγκατεστημένων ηλεκτρικών φορτιστών	kW		2.100	Προσθήκη
PSR749. Άτομα (16-66+) που παρακολούθησαν προγράμματα δια βίου μάθησης και έλαβαν βεβαίωση παρακολούθησης	Άτομα		317	Προσθήκη
PSR750. Ωφελούμενοι Δήμοι	Αριθμός		15	Προσθήκη
RCR01. Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	Ετήσια Ισοδύναμα Πλήρους Απασχόλησης (ΙΠΑ)		110	Προσθήκη
RCR03. Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	Αριθμός		1	Προσθήκη
RCR102. Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	Ετήσια Ισοδύναμα Πλήρους Απασχόλησης (ΙΠΑ)		0,80	Προσθήκη
RCR29. Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου*	Τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος		1.008 (τιμή βάσης 1.680)	Προσθήκη
RCR31. Συνολική παραγόμενη ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (εκ της οποίας: ηλεκτρική, θερμική) (2)*	MWh/έτος		64.370 (τιμή βάσης 59.040)	Προσθήκη

Στο σύστημα δεικτών της νέας Προτεραιότητας 5Α του Προγράμματος, προτείνεται η προσθήκη των ανωτέρω δεικτών, για την εκτίμηση των τιμών στόχου των οποίων χρησιμοποιήθηκαν οι ίδιες παραδοχές με τις παραδοχές για την εκτίμηση των τιμών στόχου των ίδιων δεικτών των αντίστοιχων δράσεων των υπολοίπων Περιφερειών του Προγράμματος, στις Προτεραιότητες 1, 2, 4 και 5.

Οι τιμές στόχου των ανωτέρω δεικτών και οι επιμέρους παραδοχές που έχουν τεθεί για τον υπολογισμό τους παρατίθενται στο Μεθοδολογικό Έγγραφο για το Πλαίσιο Επίδοσης του Προγράμματος.

4.7. Προτεραιότητα 6. Τεχνική βοήθεια

4.7.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 6

Οι προτεινόμενες μεταβολές στους διαθέσιμους πόρους των Κατηγοριών Δράσεων της Προτεραιότητας 6 του Προγράμματος παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 24. Μεταβολές πόρων ανά Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 6

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ	π/υ ΔΔ	Μεταβολή ΔΔ	Νέα ΔΔ	Κοινοτική Συνδρομή	Μεταβολή ΚΣ	Νέα ΚΣ
Τεχνική Βοήθεια	64.632.343	-7.398.678	57.233.665	54.547.522	-5.898.915	48.648.607
ΣΥΝΟΛΟ	64.632.343	-7.398.678	57.233.665	54.547.522	-5.898.915	48.648.607

4.7.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 6

Οι προτεινόμενες αλλαγές στους δείκτες εκροών της Προτεραιότητας 6 του Προγράμματος παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 25. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών της Προτεραιότητας 6

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
PSO691. Έλεγχοι και Επιθεωρήσεις	Αριθμός	600	116	↓
PSO692b. Άτομα που εκπαιδεύτηκαν/ καταρτίστηκαν εκτός Δικαιούχων	Άτομα	180		Διαγραφή
PSO693. Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Αριθμός	212	125	↓
PSO694. Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Αριθμός	96	76	↓
PSO696. Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Αριθμός	63	60	↓
PSO697. Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Αριθμός	1	1	—

Στο σύστημα δεικτών της Προτεραιότητας 6 του Προγράμματος προτείνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

■ Διαγραφή των ακόλουθων δεικτών:

- **PSO692b.** Άτομα που εκπαιδεύτηκαν/ καταρτίστηκαν εκτός Δικαιούχων, λόγω ορθότερης αποτύπωσης της λογικής τα παρέμβασης.

■ Τροποποιήσεις στις τιμές στόχου των ακόλουθων δεικτών:

- **PSO691.** Έλεγχοι και Επιθεωρήσεις. Μείωση της τιμής στόχου λόγω επανεκτίμησης του απόλυτου αριθμού των ελέγχων και επιθεωρήσεων που εκτιμάται ότι θα διενεργηθούν.
- **PSO693.** Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω επανεκτίμησης του απόλυτου αριθμού των συμβάσεων που εκτιμάται ότι θα συναφθούν.
- **PSO694.** Δικαιούχοι που υποστηρίζονται. Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω επανεκτίμησης του απόλυτου αριθμού των Δικαιούχων που εκτιμάται ότι θα υποστηριχθούν.
- **PSO696.** Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής. Μικρή μείωση της τιμής στόχου του δείκτη λόγω επανεκτίμησης του απόλυτου αριθμού των σχετικών ενεργειών που εκτιμάται ότι θα διεξαχθούν.

4.8. Προτεραιότητα 6Α. Τεχνική Βοήθεια Προγράμματος Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

4.8.1. Κατανομή πόρων της νέας Προτεραιότητας 6Α ανά Κατηγορία Δράσεων

Στην νέα Προτεραιότητα 6Α μεταφέρονται συνολικοί πόροι ύψους 2.398.678€ από την Προτεραιότητα 6 του Προγράμματος, λόγω κανονιστικής υποχρέωσης δεδομένου ότι η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανήκει στην κατηγορία Περιφερειών σε μετάβαση με διαφορετικό ποσοστό συγχρηματοδότησης από τις υπόλοιπες περιφέρειες (70%).

Οι διαθέσιμοι πόροι της Προτεραιότητας 6Α του Προγράμματος παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 26. Διαθέσιμοι πόροι της Προτεραιότητας 6Α

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ	π/υ ΔΔ	Μεταβολή ΔΔ	Νέα ΔΔ	Κοινοτική Συνδρομή	Μεταβολή ΚΣ	Νέα ΚΣ
Τεχνική Βοήθεια _ΝΑ		2.398.678	2.398.678	0	1.679.072	1.679.072
ΣΥΝΟΛΟ		2.398.678	2.398.678	0	1.679.072	1.679.072

4.8.2. Σύστημα δεικτών Προτεραιότητας 6Α

Οι δείκτες εκρών της Προτεραιότητας 6Α του Προγράμματος παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 27. Δείκτες εκρών της Προτεραιότητας 6Α

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκρών				
PSO691. Έλεγχοι και Επιθεωρήσεις	Αριθμός		4	Προσθήκη
PSO693. Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Αριθμός		5	Προσθήκη
PSO694. Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Αριθμός		22	Προσθήκη
PSO696. Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Αριθμός		3	Προσθήκη

Στο σύστημα δεικτών της νέας Προτεραιότητας 6Α του Προγράμματος, προτείνεται η προσθήκη των ανωτέρω δεικτών, για την εκτίμηση των τιμών στόχου των οποίων χρησιμοποιήθηκαν οι ίδιες παραδοχές με τις παραδοχές για την εκτίμηση των τιμών στόχου των ίδιων δεικτών των αντίστοιχων δράσεων των υπολοίπων Περιφερειών του Προγράμματος, στην Προτεραιότητα 6.

Οι τιμές στόχου των ανωτέρω δεικτών και οι επιμέρους παραδοχές που έχουν τεθεί για τον υπολογισμό τους παρατίθενται στο Μεθοδολογικό Έγγραφο για το Πλαίσιο Επίδοσης του Προγράμματος.

4.9. Προτεραιότητα 7. Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων σε στρατηγικές τεχνολογίες για την Ευρώπη – STEP

4.9.1. Κατανομή πόρων της νέας Προτεραιότητας 7

Στο πλαίσιο της 1ης Αναθεώρησης του Προγράμματος δημιουργείται διακριτή προτεραιότητα στο πλαίσιο της νέας ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας STEP για τη στήριξη επενδύσεων σε στρατηγικούς τομείς (καθαρές & αποδοτικές τεχνολογίες, καθώς και ψηφιακές τεχνολογίες, βιοτεχνολογίες) και την ευθυγράμμιση του Προγράμματος με τις νέες προκλήσεις που εντοπίζονται (Πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη – STEP, για τη στήριξη κρίσιμων και αναδυόμενων στρατηγικών τεχνολογιών και των αντίστοιχων αξιακών αλυσίδων τους).

Στην **νέα Προτεραιότητα 7 «Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων σε στρατηγικές τεχνολογίες για την Ευρώπη – STEP»**, μεταφέρονται πόροι ύψους **80 εκ. € ΔΔ** (68.923.362 € ΚΣ) και το ποσοστό συγχρηματοδότησης της Προτεραιότητας STEP διαμορφώνεται στο 86,15%, προκειμένου να μην μειωθεί η συνολική δημόσια δαπάνη του Προγράμματος (πέραν των 5 εκ. € ΔΔ που μεταφέρονται στο Πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας).

Οι ανωτέρω πόροι κατανέμονται ως ακολούθως στα σχετικά Πεδία Παρέμβασης:

Πίνακας 28: Κατανομή πόρων στα νέα Πεδία Παρέμβασης της Προτεραιότητας 7 STEP

Πεδίο Παρέμβασης	Ενωσιακή Στήριξη	Δημόσια Δαπάνη
188 - Παραγωγικές επενδύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες	26.000.000	30.000.000
189 - Παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ που συνδέονται κυρίως με καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες	8.073.359	9.000.000
190 - Παραγωγικές επενδύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με τις βιοτεχνολογίες	1.700.001	2.000.000
191 - Παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ που συνδέονται κυρίως με τις βιοτεχνολογίες	1.700.002	2.000.000
192 - Παραγωγικές επενδύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με ψηφιακές τεχνολογίες και καινοτομία στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας	25.500.000	30.000.000
193 - Παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ που συνδέονται κυρίως με ψηφιακές τεχνολογίες και καινοτομία στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας	5.950.000	7.000.000
Σύνολο	68.923.362	80.000.000

4.9.2. Σύστημα δεικτών Προτεραιότητας 7

Στην Προτεραιότητα 7 του Προγράμματος εισάγονται οι ακόλουθοι **δείκτες STEP**:

- **RCO125:** Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις σε ψηφιακές τεχνολογίες και καινοτομίες στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας, με τιμή στόχο **5 επιχειρήσεις** [ΠΠ 192, 193]
- **RCO126:** Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις σε καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες, με τιμή στόχο **6 επιχειρήσεις** [ΠΠ 188, 189]
- **RCO127:** Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις στον τομέα των βιοτεχνολογιών, με τιμή στόχο **2 επιχειρήσεις** [ΠΠ 190, 191]

Το σύνολο των δεκτών εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 7 του Προγράμματος παρουσιάζεται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 29. Δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 7

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκρών				
RCO01. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)*	Αριθμός		13	Προσθήκη
RCO02. Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις*	Αριθμός		13	Προσθήκη
RCO125. Επιχειρήσεις: Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις σε ψηφιακές	Αριθμός		5	Προσθήκη

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
τεχνολογίες και καινοτομίες στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας				
RCO126. Επιχειρήσεις: Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις σε καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες	Αριθμός		6	Προσθήκη
RCO127. Επιχειρήσεις: Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις στον τομέα των βιοτεχνολογιών	Αριθμός		2	Προσθήκη
Αποτελεσμάτων				
RCR02. Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	Ευρώ		47.017.544	Προσθήκη

Οι τιμές στόχου των ανωτέρω δεικτών εκκρών προκύπτουν από εκτίμηση του αριθμού των επενδύσεων που αναμένονται στα αντίστοιχα Πεδία Παρέμβασης κάθε δείκτη.

Η τιμή στόχος του δείκτη αποτελέσματος προκύπτει βάσει υπολογισμού από τα ποσοστά ενίσχυσης που δίνονται σε μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις σε υλοποιούμενες παρόμοιες δράσεις.

Οι επιμέρους αναλυτικές παραδοχές που έχουν τεθεί για τον υπολογισμό των ανωτέρω τιμών στόχων παρατίθενται στο Μεθοδολογικό Έγγραφο για το Πλαίσιο Επίδοσης του Προγράμματος.